

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

Η **Ελένη Οικονομοπούλου** (Πάτρα 1912 – Αθήνα 1999) ήταν Ελληνίδα μουσικοσυνθέτιδα. Καταγόταν από οικογένεια οπλαρχηγών του 1821. Φοίτησε στο Σχολείο των Ουρσουλινών Ναυπλίου και έπειτα στο Αρσάκειο Πατρών. Μουσική σπούδασε στο Ωδείο Πατρών και μετά στο Ωδείο Αθηνών. Υπήρξε μαθήτρια του Κωνσταντίνου Κυδωνιάτη. Δίδαξε για λίγα χρόνια στα Ωδεία Πατρών και Αιγίου. Ταυτόχρονα ωστόσο μεγάλωνε η επιθυμία της να αφοσιωθεί στο Θεό. Εντάχθηκε έτσι στη γυναικεία Αδελφότητα «Ευσέβεια» σχεδόν αμέσως μετά την ίδρυσή της το 1938. Στον ελληνοϊταλικό πόλεμο υπηρέτησε ως εθελόντρια νοσοκόμος, ενώ κατά τα Δεκεμβριανά τραυματίστηκε από θραύσμα όλμου.

Το 1946 κλήθηκε να καλύψει τη μουσική σελίδα στο νεοεκδοθέν τότε περιοδικό «Η Ζωή του Παιδιού». Κάπως έτσι άρχισε η μουσική της δημιουργία, με παιδικά τραγούδια που αργότερα εκδόθηκαν σε 3 συλλογές και ηχογραφήθηκαν σε δίσκους και κασέτες. Μετά αποφάσισε να συνθέσει ένα ορατόριο, είδος παρθένο ως τότε για τους Έλληνες συνθέτες. Το αποτέλεσμα ήταν το ορατόριο «Ο Κοινωνικός» (1949), σε στίχους του ποιητή Γ. Βερίτη. Στην υπόλοιπη ζωή της, η Οικονομοπούλου θα επιστρέψει στο είδος συνθέτοντας δύο ακόμα ορατόρια: «Θεοφάνεια» (1963) σε στίχους Πόπης Μανωλοπούλου και «Άγιος Ανδρέας» ή «Ανδρέας ο Πρωτόκλητος» (1974) σε στίχους Φανής Παπαγεωργίου, ενώ το ορατόριο «Γολγοθάς» έμεινε ημιτελές. Τα τρία ολοκληρωμένα ορατόρια έχουν ενορχηστρωθεί από τον Κ. Κυδωνιάτη. Συνέθεσε επίσης τραγούδια και πλήθος έργων για χορωδία και πιάνο. Η Οικονομοπούλου ίδρυσε (1943) και οργάνωσε και γυναικεία χορωδία, που έφθασε να έχει 80 μέλη. Με τη χορωδία αυτή εμφανίστηκε όχι μόνο στην Αθήνα, αλλά και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, από την Πάτρα μέχρι και τη Θεσσαλονίκη.

Η μουσική της είναι συντηρητική δυτικότροπη. Για το έργο της ο μαέστρος Αντώνης Κοντογεωργίου γράφει: *«Η μελωδική της ευρηματικότητα είναι αξιοσημείωτη στην καθαρότητά της, η αρμονική γλώσσα ντύνει αβίαστα και πολύ άδολα το μελωδικό υλικό.»* Και η Σοφία Σπανούδη σημειώνει: *«κάποιες στιγμές διακατέχεται από μπετοβενικής συλλήψεως έμπνευση».*

Ως προς τον άνθρωπο Ελένη Οικονομοπούλου, αξιοσημείωτα είναι τα λόγια του Κωστή Στεφανόπουλου, οικογενειακού φίλου των Οικονομοπουλαίων: *«Τι να πω εγώ για την Ελένη, που αγαπούσα τόσο πολύ! Είχε μια γλυκύτητα που νομίζω ότι την έχουν όλοι οι άνθρωποι που ζουν πνευματική ζωή.»*

"ΦΩΤΕΙΝΗ ΔΑΡΡΑ"

"Θα μ' άρεσε να είμαι κάτι το εναλλακτικό"!

Πηγή: <http://www.musiccorner.gr/synetneyxeis/darra.html>

Συνέντευξη εφ' όλης της ύλης στη Ρομίνα Νικηφόρου

Φωτογραφίες: Μαρία Παπαγεωργίου

Music Corner - 9/1/2006

Μπορεί ο περισσότερος κόσμος να τη γνώρισε μόλις πριν περίπου δυο χρόνια, όταν με την ξεχωριστή φωνή της ερμήνευσε το πολύ επιτυχημένο soundtrack της σειράς "Λένη", ωστόσο η καριέρα της **Φωτεινής Δάρρα** έχει ξεκινήσει με ιδιαίτερες περγαμηνές αρκετά χρόνια πριν και μάλιστα από το θέατρο! Η ίδια θεωρεί ότι με τις εμφανίσεις της σε χώρους όπως το Ηρώδειο και η Επίδαυρος έχει εκπληρώσει αρκετά από τα καλλιτεχνικά της όνειρα, εξακολουθεί ωστόσο να ονειρεύεται διαφορετικά πράγματα στην καριέρα της όπως θεωρεί ότι είναι και η φετινή της συμμετοχή στο soundtrack της σειράς "**Οι μάγισσες της Σμύρνης**", στο οποίο συνεργάστηκε για μια ακόμη φορά με το συνθέτη **Δημήτρη Παπαδημητρίου**.

Ακούγοντας την κρυστάλλινη φωνή της στα τραγούδια που ερμηνεύει και βλέποντας τη θεατρικότητα με την οποία κινείται στη σκηνή, η Φωτεινή Δάρρα μου έδινε την εντύπωση μιας πολύ "εύθραυστης" κοπέλας που δύσκολα ανοίγεται και ακόμα πιο δύσκολα μιλάει άνετα μπροστά σε ένα δημοσιογραφικό κασετοφωνάκι. Η πραγματικότητα φυσικά με διέψευσε καθώς στη συνάντησή μας στο "Πάρκο Ελευθερίας" η Φωτεινή Δάρρα αποδείχτηκε ιδιαίτερα αποπλιστική στις απαντήσεις της, μιλώντας με άνεση ακόμα και για πράγματα που δεν θα περίμενε κανείς ν' ακούσει από μια καλλιτέχνίδα του έντεχνου τραγουδιού, όπως ότι παρακολουθεί ευχάριστα τη Eurovision και θεωρεί ότι κερδίζει ένα μεγάλο στοίχημα πηγαίνοντας

να τραγουδήσει μελοποιημένα ποιήματα του Γκάτσου στο πρωινό του Αρναούτογλου!

Music Corner: Θέλω να ξεκινήσουμε μ' ένα σύντομο βιογραφικό σου. Ο κόσμος σε γνώρισε μέσα από την ερμηνεία σου στα τραγούδια "Φεύγα" και "Λένη" από τις ομώνυμες τηλεοπτικές σειρές. Πριν από αυτό δεν γνωρίζουμε σχεδόν τίποτα για σένα. Θέλεις να μας πεις τι είχε προηγηθεί;

Φωτεινή Δάρρα: Έχει προηγηθεί "Το φως που σβήνει", μια ταινία με τον Αλέκο Αλεξανδράκη και τη Βίκυ Βολιώτη και ένα παιδί - θαύμα που έπαιζε βιολί στη Χάλκη. Τραγούδησα στο soundtrack αυτής της ταινίας που πήρε και το πρώτο βραβείο σ' ένα διεθνή διαγωνισμό ταινιών για παιδιά. Αυτό είχε προηγηθεί. Από άποψη υποκριτικής έχω τελειώσει τη σχολή "Θεοδοσιάδη", έχω παίζει και στο μουσικό θέατρο κάνοντας το "Grease" και το "Σικάγο", ενώ ήμουν ακόμα στη δραματική σχολή και μόλις τελείωσα τη δραματική σχολή, συνεργάστηκα με το Εθνικό θέατρο, ήμουν κορυφαία στους "Όρνιθες" του Αριστοφάνη σε σκηνοθεσία Κώστα Τσιάνου. Μετά πρωταγωνίστησα στο Εθνικό Θέατρο κάνοντας την "Ελένη" στο "Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας" και μετά στο Κρατικό Θέατρο Βόρειου Ελλάδας. Στη συνέχεια άρχισα να συνεργάζομαι με τον Νίκο

Μαμαγκάκη. Είχα τραγουδήσει ως ηθοποιός σε μια συναυλία του Δημήτρη Παπαδημητρίου στο Ηρώδειο και εκεί με είχε ακούσει και με φώναξε από τη Θεσσαλονίκη όπου ήμουν τότε, στην Αθήνα. Έτσι έκανα την Αρετούσα στον "Ερωτόκριτο"!

Music Corner: Πλούσιο βιογραφικό! Πολλά πράγματα έχεις κάνει...

Φωτεινή Δάρρα: Υπάρχουν κι άλλα... Έχω τραγουδήσει στο Μέγαρο πέντε φορές, στα εγκαίνια της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, στην Unesco στο Παρίσι, στην Ορλεάνη στο Εθνικό Θέατρο της Γαλλίας, στην Επίδαυρο...

Music Corner: Έχοντας κάνει τόσα σημαντικά πράγματα αναρωτιέμαι τι άλλο θα μπορούσες να ονειρευτείς για την καριέρα σου...

Φωτεινή Δάρρα: Σαν έργο θα μπορούσα να ονειρευτώ διαφορετικά πράγματα. Ας πούμε ούτε στα πιο τρελά μου όνειρα δε θα μπορούσα να φανταστώ ότι θα έκανα φέτος κάτι που θα "ακουμπάει" το ανατολίτικο κομμάτι του πολιτισμού μας. Γιατί η ανατολίτικη πλευρά, βρίσκεται μέσα στον πολιτισμό μας. Θεωρώ ότι η Ελλάδα είναι η "Μητέρα των πολιτισμών" και υπάρχει μέσα στον ελληνικό πολιτισμό και το δυτικό και το ανατολίτικο στοιχείο. Εγώ μέχρι τώρα είχα προσπαθήσει να ακουμπήσω το δυτικό στοιχείο που μου είναι και πολύ πιο οικείο, και λόγω καταγωγής - είμαι από τη Ζάκυνθο - και λόγω ηλικίας, τα ακούσματα μου ήταν δυτικά καθώς μέχρι τα 18 άκουγα κυρίως ξένη μουσική και μετά άρχισα να ακούω Χατζηδάκη, Θεοδωράκη. Οποτε, δεν είχα μεγάλη επαφή με την ανατολίτικη πλευρά του ελληνικού πολιτισμού και αισθάνομαι πολύ χαρούμενη που μπορώ και έρχομαι σε επαφή τώρα. Άλλα όνειρα σε σχέση με χώρους που μπορώ να τραγουδήσω, νομίζω ότι με την Επίδαυρο και με το Ηρώδειο που έχω τραγουδήσει, είμαι ευτυχισμένη! Νομίζω ότι και μεγάλοι καλλιτέχνες του εξωτερικού είναι πολύ ευτυχισμένοι όταν έρχονται σ' αυτούς τους χώρους!

Music Corner: Θέλεις να μου πεις πώς προέκυψε η συνεργασία σου με τον Δημήτρη Παπαδημητρίου;

Φωτεινή Δάρρα: Ξεκίνησε θεατρικά. Γνωριστήκαμε στους "Όρνιθες", όπου ήταν ο μουσικός της παράστασης. Εγώ δεν ήξερα ποιος είναι, δεν ήξερα τι είχε κάνει μέχρι

τότε καθόλου, λυπάμαι πάρα πολύ που το λέω, αλλά πραγματικά δεν ήξερα, δεν είχα ασχοληθεί ιδιαίτερα με την ελληνική μουσική μέχρι τότε, πέρα από Χατζηδάκη και Θεοδωράκη! Με πλησίασε λοιπόν στις πρόβες και μου είπε "θυμάμαι απ' την ακρόαση ότι έχεις πολύ ωραία φωνή". Εγώ κόμπλαρα, μου είπε να καθίσω στο τέλος να με ακούσει καλύτερα και να κάνω και ένα demo στο στούντιο. Κόμπλαρα πάρα πολύ μ' αυτό, δεν τραγούδησα νότα όταν καθίσαμε να με ακούσει! Στο στούντιο βέβαια μετά επειδή με πίεσε, τραγούδησα, και έτσι ξεκίνησε η συνεργασία μας.

Music Corner: Πάντως το γεγονός ότι στις τελευταίες του δουλειές επιλέγει συνεχώς εσένα για να ερμηνεύσεις τις συνθέσεις του, μόνο τυχαίο δεν είναι και σημαίνει πολλά το ότι εμπιστεύεται μια νέα τραγουδίστρια...

Φωτεινή Δάρρα: Εμπιστεύεται εμένα για πράγματα τα οποία νομίζω σε μια τέτοια εποχή κανείς άλλος δε θα δεχότανε να τα πει! Γιατί μιλάμε για πράγματα τα οποία δεν έχουν σίγουρη την εμπορική ανταπόκριση. Τώρα αν το "Φεύγα" και η "Λένη" πήγαν πολύ καλά, όπως και τώρα "Οι μάγισσες της Σμύρνης", είναι κάτι απροσδόκητο νομίζω. Πολύ δύσκολα κάποιος τραγουδιστής ο οποίος θα ήθελε να κάνει επιτυχία σήμερα θα τραγουδούσε σε ποίηση Νίκου Γκάτσου και Διονύση Καψάλη. Νομίζω ότι το νεαρό της ηλικίας μου και η έλλειψη εμπειριών και οι επιλογές βέβαια που θέλω να κάνω στη ζωή μου, με οδήγησαν στο να κάνω αυτή τη συνεργασία με τον Δημήτρη Παπαδημητρίου τον οποίο φυσικά εκτιμώ, αλλά και στο να μην σκεφτώ τον κίνδυνο, γιατί δεν υπήρχε τίποτα να χάσω! Ήμουν στο ξεκίνημα μου, δεν είχα κάτι να χάσω εμπορικά και δεν ήταν αυτό που με αφορούσε. Εμένα αυτό που με αφορούσε και με αφορά, είναι να βάλω μια γερή βάση.

Music Corner: Θα συνεχιστεί αυτή η συνεργασία σας;

Φωτεινή Δάρρα: Ελπίζω να με εμπιστευτεί και στο μέλλον! Νομίζω πως έχουμε βρει έναν κώδικα επικοινωνίας με τον Δημήτρη και έχουμε κοινό καλλιτεχνικό όραμα. Μάλλον, έχει καταφέρει και μου έχει εμφυσήσει το δικό του όραμα το οποίο με ακολουθεί και είναι αυτό που με καθορίζει!

Music Corner: Ναι, γιατί εκτός από τις συνεργασίες σας στα soundtracks υπέγραψε και την προσωπική σου δισκογραφική δουλειά, το "Δελτίο Ανέμων". Οπότε αυτό σημαίνει ότι είδε πράγματα σε σένα και θέλησε να γράψει πάνω στη φωνή σου!

Φωτεινή Δάρρα: Ναι, το "Δελτίο Ανέμων" έγινε ακριβώς έτσι όπως λες, κατά τα λεγόμενα και του Δημήτρη! Έκανε αυτό το δίσκο σκεπτόμενος εμένα και προσπαθώντας να γράψει πάνω στη φωνή μου. Νομίζω ότι αυτό είναι το καλύτερο

και όχι να επιλέγει ο τραγουδιστής. Δεν το αποκλείω ότι μπορεί να το κάνω στο μέλλον, όταν μπορέσω να αποκτήσω την εμπειρία για να επιλέξω τα τραγούδια αλλά ο πολυσυλλεκτικός δίσκος, δηλαδή το να διαλέγει ο τραγουδιστής τραγούδια από δω και από κει, ενέχει τον κίνδυνο να μην έχει ένα καλλιτεχνικό concept, μια ομοιομορφία ο δίσκος και σίγουρα δεν είναι τραγούδια που έχουν γραφτεί όλα με την ίδια λογική από τον ίδιο άνθρωπο για τον συγκεκριμένο ερμηνευτή. Είναι πολύ δύσκολο.

Music Corner: Η τελευταία σας δουλειά με τον Δημήτρη Παπαδημητρίου ήταν στο soundtrack της σειράς "Οι Μάγισσες της Σμύρνης". Ποιο είναι το ιδιαίτερο στοιχείο που ξεχωρίζει σ' αυτή τη δουλειά;

Φωτεινή Δάρρα: Μουσικά το ενδιαφέρον μ' αυτή τη δουλειά το είπαμε. Καλλιτεχνικά το ενδιαφέρον είναι ότι μπόρεσα να έρθω σε επαφή με την εποχή αυτή, με τον ξεριζωμό των Ελλήνων από τη Σμύρνη, ν' ακούσω τα τραγούδια αυτής της εποχής και να νιώσω τον πόνο που ένιωσαν οι άνθρωποι αυτοί όταν ξεριζώθηκαν από τη Σμύρνη και αναγκάστηκαν να σκορπιστούν σε διάφορα μέρη, είτε της Ελλάδας, είτε του εξωτερικού. Ουσιαστικά διώχτηκαν από την πατρίδα τους τότε...

Music Corner: Το τραγούδι που ξεχώρισα και εγώ όπως και πολύς κόσμος από αυτή τη δουλειά είναι το "Στάσιμο". Το θεωρώ πολύ ιδιαίτερη δημιουργία του Δημήτρη Παπαδημητρίου και εσύ προσωπικά έχεις μια ξεχωριστή ερμηνεία σ' αυτό το τραγούδι...

Φωτεινή Δάρρα: Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ γι' αυτό που λες! Θέλω να σταθώ και στον στίχο, πρόκειται για ένα ποίημα του Διονύση Καψάλη και θεωρώ ότι είναι από τα ωραιότερα ποιήματα που έχει γράψει, ένας από τους σημαντικότερους σύγχρονους και εν ζωή ποιητές. Είχα την τύχη να τραγουδήσω ποίημα του και στο "Δελτίο Ανέμων", την "Περσεφόνη".

Music Corner: Έχουν πάντα κάτι το ιδιαίτερο η μουσική και τα τραγούδια που γράφονται για τηλεοπτικές σειρές ή για τον κινηματογράφο. Ακόμα κι όταν δεν έχουν στίχο νιώθω ότι είναι γεμάτα με εικόνες! Εσύ σαν ερμηνεύτρια τα αντιμετωπίζεις διαφορετικά όταν έχεις στο μυαλό σου και τις εικόνες που ντύνει η μουσική που τραγουδάς;

Φωτεινή Δάρρα: Νομίζω ότι προσεγγίζω το τραγούδι ως ηθοποιός! Δεν εννοώ απαραίτητα με την ερμηνεία που μπορεί να έκανε ένας ηθοποιός, την τραγουδιστική, γιατί νομίζω ότι οι ηθοποιοί ερμηνεύουνε διαφορετικά τα τραγούδια από τους τραγουδιστές, πολύ πιο θεατρικά πολύ πιο έντονα, πιο γλαφυρά και περιγραφικά. Σίγουρα βοηθάει το να μπορείς προσεγγίσεις το κάθε τραγούδι σαν μια διαφορετική ιστορία, σαν ένα ρόλο, δηλαδή να αντιλαμβάνεσαι πως εσύ είσαι ένας άνθρωπος ο οποίος πρέπει να αφηγηθεί μια ιστορία και να έχει ένα ρόλο μέσα σ' αυτό τον μικρό μονόλογο των τριών λεπτών.

Music Corner: Σε βοηθάει να γνωρίζεις την υπόθεση της ταινίας ή του σήριαλ; Δεν ξέρω ποια ακριβώς είναι η διαδικασία που ακολουθείτε... Για παράδειγμα στη "Λένη" γνώριζες την υπόθεση από πριν;

Φωτεινή Δάρρα: Γνώριζα την υπόθεση και επειδή αγαπάω πάρα πολύ τα παιδιά, στη "Λένη" αυτό που με βοήθησε ήταν κυρίως ότι πρόκειται για ένα παιδί! Αυτό με άγγιξε πιο πολύ!

Music Corner: Και μάλιστα ένα αξιαγάπητο παιδί!

Φωτεινή Δάρρα: Δεν την είχα γνωρίσει ακόμα από κοντά τη Δήμητρα. Την είχα δει να παίζει και είχα εντυπωσιαστεί που μπορούσε ένα παιδί να μεταδώσει με τόση αμεσότητα και με τέτοιο τρόπο συναισθήματα που και μεγάλοι ηθοποιοί δεν μπορούν να το κάνουν!

Music Corner: Άρα σε κάθε ιστορία βρίσκεις κάτι που μπορεί να σε αγγίξει για να σε βοηθήσει να βγάλεις την ερμηνεία.

Φωτεινή Δάρρα: Ναι αλλά νομίζω ότι είναι λάθος να προσπαθήσεις να ερμηνεύσεις το τραγούδι σύμφωνα με τη σειρά. Αυτό που πρέπει να κάνεις είναι να ερμηνεύσεις το τραγούδι σύμφωνα μ' αυτά που λέει, δηλαδή να προσέξεις πολύ καλά τι λέει ο στίχος και να βρεις τη μουσική σύνδεση. Γιατί, υπάρχει μια λογική! Οι νότες που χρησιμοποιεί ένας σύνθέτης, ακόμα και η ρυθμολογία, στον Δημήτρη τουλάχιστον ισχύει 100%, έχουν μια σύνδεση με το λόγο. Πρέπει να βρεις αυτή τη σύνδεση, αυτόν τον κρίκο ανάμεσα στο λόγο και τη μουσική και νομίζω ότι τότε έχεις βρει το κλειδί για μια σωστή ερμηνεία. Τώρα αν θα είναι καλή και σημαντική η ερμηνεία, αυτό είναι θέμα ψυχής, κατά πόσον δηλαδή θα λες αλήθεια την ώρα που το ερμηνεύεις!

Music Corner: Αγαπημένα soundtracks άλλων καλλιτεχνών που ξεχωρίζεις;

Φωτεινή Δάρρα: Μ' αρέσει πάρα πολύ η μουσική από την ταινία "Το πιάνο". Είναι μια ταινία με μια κοπέλα η οποία δε μπορεί να μιλήσει, την παντρεύουν έξω από τη χώρα της και το μόνο πράγμα που έχει είναι ένα πιάνο και εκφράζεται μέσα από αυτό! Μου άρεσε πάρα πολύ το soundtrack από το "Cabaret" που έχει πολύ ωραίες επανεκτελέσεις. Από ελληνικές σειρές μου άρεσε πάρα πολύ το "Λόγω Τιμής". Νομίζω ότι ήταν μεγάλη τομή στην μουσική για τηλεόραση. Όπως και το soundtrack από μια σειρά που δεν την παρακολουθούσα γιατί ήμουν πάρα πολύ μικρή αλλά έμαθα εκ των υστέρων ότι είναι από σειρά, το "Ήτανε μια φορά" που έλεγε ο Ξυλούρης! Θεωρώ ότι είναι από τα καλύτερα soundtrack!

Music Corner: Συνήθως οι καλλιτέχνες που εκπροσωπούν το έντεχνο τραγούδι, δεν ξέρω πως βλέπεις αυτό το διαχωρισμό έντεχνου - εμπορικού, δίνουν την

εντύπωση ότι είναι περισσότερο απρόσιτοι, περισσότερο χαμηλών τόνων... Εσύ πως βλέπεις να σε αντιμετωπίζει ο κόσμος;

Φωτεινή Δάρρα: Ας μην μπω στη συζήτηση τι είναι έντεχνο και τι όχι, θεωρώ απλά ότι αυτός ο διαχωρισμός είναι τελείως διαφορετικός από αυτόν που κάνουμε οι ίδιοι. Ο κόσμος νομίζω ότι καταλαβαίνει αμέσως όταν ακούει ένα τραγούδι, αν αυτό το τραγούδι έχει ως στόχο μόνο και

μόνο να πουλήσει ή αν έχει μια καλλιτεχνική σκέψη από πίσω, μια προσπάθεια να δημιουργηθεί ένα καλλιτεχνικό έργο. Και αυτός νομίζω ότι είναι εν συντομία ο διαχωρισμός! Τώρα, εγώ δεν έχω διαπιστώσει από τον κόσμο, από τους ανθρώπους που μπορεί να με γνωρίσουν στο δρόμο ή από αυτούς που έρχονται στις συναυλίες, να με αντιμετωπίζουν διαφορετικά. Στη "Λένη" κυρίως τα μικρά παιδιά ερχόντουσαν πολύ πιο εύκολα από τους μεγάλους! Δεν κάνουν σαν τρελοί να έρθουν στα καμαρίνια αλλά δεν περιμένω να έχει και μια τέτοια ανταπόκριση. Δεν σημαίνει αυτό ότι έχεις πετύχει! Εμένα μου αρκούν δυο λόγια "Μου αρέσει αυτό που κάνεις, συνέχισε να το κάνεις"!

Music Corner: Αυτό ήθελα να σε ρωτήσω... Τι αποτελεί για σένα μεγαλύτερη δικαίωση ως καλλιτέχνη; Η αποδοχή των τραγουδιών σου από το κοινό και κατ' επέκταση η επιτυχία μιας δισκογραφικής σου δουλειάς ή η καταξίωση και η αναγνώριση από σημαντικούς ανθρώπους του χώρου σου;

Φωτεινή Δάρρα: Με ενδιαφέρει η άποψη λίγων ανθρώπων από το χώρο! Δεν το λέω αλαζονικά αλλά αυτό το πέρασα στο "σύστημα" μου πολύ γρήγορα ευτυχώς, γιατί νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό και χρήσιμο για έναν καλλιτέχνη να μην ενδιαφέρεται για το τι λένε όλοι οι συνάδελφοι του. Όλοι οι άνθρωποι στο χώρο μου δεν θέλουν να κάνουν ότι κάνω εγώ. Νομίζω λοιπόν ότι δεν μπορούν όλοι να το κρίνουν, εφόσον δεν το πρεσβεύουν οι ίδιοι. Από την άλλη, ο κόσμος σίγουρα με ενδιαφέρει τι λέει αλλά και αυτό μέχρι ένα βαθμό. Γιατί ο κόσμος είναι τόσο επηρεασμένος από τα ΜΜΕ και από αυτό που προβάλλεται ως επιτυχημένο στην

τηλεόραση, που εκφράζει πολλές φορές μια άποψη που δεν είναι αυτό που πραγματικά πιστεύει αλλά αυτό που προβάλλεται. Και το λέω γιατί και εγώ η ίδια συχνά το παθαίνω αυτό. Μπορεί όταν ακούσω πολλές φορές ένα τραγούδι, στο τέλος να το σιγοτραγουδήσω. Δε σημαίνει ότι το υιοθετώ, ότι αυτό είναι το "κύριο πιάτο" μου αλλά μπορεί να διασκεδάσω μ' αυτό, να γελάσω ή να το πω και λίγο σαν σλόγκαν! Για να πούμε όμως και τα καλά της τηλεόρασης θεωρώ ότι στα σήριαλ που έχουμε κάνει με τον Δημήτρη και σ' αυτά που έχει κάνει στο παρελθόν, η τηλεόραση έχει παίξει έναν πολύ σωστό και βοηθητικό ρόλο ώστε να προβληθούν τραγούδια που είναι δύσκολα, μελοποιημένη ποίηση. Είναι πολύ δύσκολο και το διαπίστωσα με το "Δελτίο Ανέμων", να περάσουν στον κόσμο μόνο με την έκδοση ενός δίσκου. Αυτή η επανάληψη κάθε βδομάδα με το σήριαλ και αυτή η σύνδεση με τις εικόνες κάνει τον κόσμο να το καταλαβαίνει πολύ πιο εύκολα και να το αγαπήσει πιο γρήγορα. Για να λέμε και τα θετικά, γιατί εμένα με έχει βοηθήσει η τηλεόραση πολύ και θα ήμουν αχάριστη να λέω ότι η τηλεόραση φταίει για όλα τα κακώς κείμενα σήμερα!

Music Corner: Την περασμένη χρονιά πάντως σε είδαμε με τον Δημήτρη Παπαδημητρίου στα βραβεία Αρίων να παραλαμβάνετε το βραβείο για το soundtrack τη Λένης...

Φωτεινή Δάρρα: Ναι, έδωσα κιόλας ένα βραβείο!

Music Corner: Σημαίνουν κάτι για σένα αυτά τα βραβεία ή το βλέπεις απλά σαν μια γιορτή ένα μεγάλο πάρτι;

Φωτεινή Δάρρα: Σίγουρα μου λέει κάτι ότι κάποιοι άνθρωποι ψήφισαν ένα συγκεκριμένο τραγούδι, καλλιτέχνη ή δίσκο. Αυτό όμως είναι ενδεικτικό. Τώρα αν είναι ενδεικτικό ότι αυτό πράγματι είναι καλό, δεν είναι σίγουρο, μπορεί και όχι! Τα βραβεία Αρίων είναι μια γιορτή. Θεωρώ ότι δεν μπορείς να απέχεις από την πραγματικότητα, δεν μπορείς να κλείνεις το παράθυρο σου στο κόσμο και να μην έρχεσαι σε επαφή μαζί του. Τα "Αρίων" είναι μέσα στην ελληνική πραγματικότητα. Εγώ έκπτωση δεν κάνω στο έργο μου, στο καλλιτεχνικό μέρος, αλλά δεν θεωρώ ότι είναι έκπτωση εφόσον έχεις κάνει ένα δίσκο με μελοποιημένη ποίηση, που είναι ένα πάρα πολύ δύσκολο πράγμα, το να μπορέσεις να προβάλλεις αυτό τον δίσκο, πόσο μάλλον η χαρά που παίρνεις όταν το ψηφίζει ο κόσμος και προβάλλεται τόσο κεντρικά μέσα από την τηλεόραση, από έναν θεσμό που μπορεί και να μη συμφωνείς

απολύτως μ' αυτόν, αλλά κάνει καλό. Αυτό στο οποίο δεν συμφωνώ είναι ο διαχωρισμός ότι κάτι μπορεί να είναι π.χ και ποπ και λαϊκό. Ευτυχώς εγώ μέχρι τώρα είμαι πάντα στην κατηγορία "Μουσική για τηλεόραση" οπότε το έχω λύσει το θέμα και δεν έχω πρόβλημα!

Music Corner: Μην το λες και σε βγάλουν τίποτα... "εναλλακτική" του χρόνου! (γέλια)

Φωτεινή Δάρρα: Μακάρι να με βγάλουν εναλλακτική! Πιστεύω ότι σε μια ελληνική πραγματικότητα η οποία δεν με ικανοποιεί 100%, θα μ' άρεσε να είμαι κάτι το εναλλακτικό! Μια εναλλακτική λύση σ' αυτό που βιώνουμε!

Music Corner: Με το κομμάτι της δημοσιότητας πώς τα πας; Σου είναι ευχάριστο να εμφανίζεσαι σε τηλεοπτικές εκπομπές ή να γυρίζεις βιντεοκλιπ;

Φωτεινή Δάρρα: Όταν έχω καιρό να το κάνω αυτό, δεν μου είναι πολύ εύκολο να μπω σ' αυτή τη διαδικασία, περνάει λίγος χρόνος μέχρι να συνειδητοποιήσω ότι πρέπει ξανά να "εκτεθώ" σε ένα τεράστιο μερίδιο του κοινού. Αλλά είναι μέρος της δουλειάς μου. Υπάρχουν στιγμές που κυκλοφορώ στο δρόμο και χαίρομαι πάρα πολύ που με γνωρίζουν που μπορεί να έρθει κάποιος να μου μιλήσει, και είναι φορές που δεν θέλω καθόλου να μου συμβεί, μαζεύω τα μαλλιά μου, δε με αναγνωρίζει ψυχή, και περνάω μια χαρά! Αλλά πρέπει να προβάλλεις τη δουλειά σου, πρέπει να σε δούνε! Αν κάτσω στο σπίτι μου και απλώς βγει ένας δίσκος, πώς θα προβληθεί; Ευτυχώς στις εκπομπές που πάω, πάντα μένω ευχαριστημένη!

Music Corner: Και εκεί λειτουργείς επιλεκτικά φαντάζομαι...

Φωτεινή Δάρρα: Όχι, όπως λειτουργούν οι συνάδελφοι μου του έντεχνου τραγουδιού! Έχω πάει και σε εκπομπές πρωινές... Θεωρώ ότι έχω κερδίσει ένα πολύ μεγάλο στοίχημα με το να πάω να τραγουδήσω Γκάτσο στην εκπομπή του Αρναούτογλου! Και επειδή μιλάμε συγκεκριμένα για

τον Αρναούτογλου, του οποίου τη δουλειά δεν υποτιμώ καθόλου, γιατί έχει την ικανότητα να ξεχωρίζει τις ενότητες του, δεν ένιωσα καθόλου δυσάρεστα που πήγα στην εκπομπή του! Γιατί όταν πήγαμε με τον Δημήτρη, ξεχώρισε το δικό μας το κομμάτι ως μια ενότητα μέσα στην εκπομπή του. Δεν είχαμε καμία σχέση με το προηγούμενο και το επόμενο θέμα και μου φέρθηκε με πολύ θετικό τρόπο. Και θεωρώ ότι είναι μια διασκεδαστική εκπομπή, πάρα πολύ ευχάριστη!

Music Corner: Εκτός από τη μουσική τι άλλο έχει ξεχωριστή θέση στη ζωή σου, κάποιο χόμπι ίσως;

Φωτεινή Δάρρα: Όχι. Η μουσική καταλαμβάνει πολύ μεγάλο χώρο στη ζωή μου, όπως καταλαμβάνουν πολύ μεγάλο χώρο και οι δικοί μου, αγαπημένοι μου άνθρωποι. Πέρα απ' αυτό μου αρέσει πολύ να βλέπω ταινίες, έχω πάρει ένα πολύ ωραίο σύστημα με πανί και είναι σαν σινεμά! Μ' αυτό διασκεδάζω πάρα πολύ και επίσης προσπαθώ να μαθαίνω καινούρια πράγματα. Τώρα έχω αρχίσει να μαθαίνω κάποιο καινούριο όργανο, μαθαίνω μια καινούργια γλώσσα, προσπαθώ να γεμίζω τον ελεύθερο χρόνο μου με τέτοια πράγματα.

Music Corner: Αν δεν ήσουν τραγουδίστρια με τι θα ήθελες να ασχολείσαι;

Φωτεινή Δάρρα: Αν δεν ήμουν τραγουδίστρια θα ήμουν ηθοποιός! Αν δεν ήμουν ηθοποιός, αυτό που νομίζω είναι το μεγάλο μου ταλέντο είναι να ασχολούμαι με τα παιδιά! Ίσως να μπορούσα να ήμουν δασκάλα. Δεν ξέρω σαν ικανότητες αν θα μπορούσα, αλλά σαν αγάπη απέναντι στα παιδιά θα μπορούσα. Και επίσης είμαι νομίζω καλή μαγείρισσα, θα μπορούσα να μαγειρεύω! Δηλαδή, δεν θα πεινάσω ποτέ! (γέλια)

Music Corner: Α ωραία! Σπεσιαλιτέ;

Φωτεινή Δάρρα: Κόκορας κοκκινιστός! Μακαρονάδα Μπολονέζ, σουτζουκάκια... Οτιδήποτε με κιμά!

Music Corner: Το 2005 έφτασε στο τέλος του. Πώς ήταν αυτή η χρονιά για σένα, ήταν μια καλή χρονιά;

Φωτεινή Δάρρα: Καλή και κακή! Επαγγελματικά δεν έχω κανένα παράπονο, μου πήγαν όλα πάρα πολύ ωραία όλα και κακή γιατί είχα κάποια δυσάρεστα, είχα απώλεια δικού μου ανθρώπου.

Music Corner: Από τα γεγονότα που έγιναν το 2005 υπάρχει κάποιο το οποίο θα το θυμάσαι ότι έγινε τη χρονιά που μας πέρασε;

Φωτεινή Δάρρα: Δεν ξέρω... Α, βγήκε η Παπαρίζου πρώτη στη Eurovision, θα το θυμόμαστε αυτό!

Music Corner: Το θεωρείς σημαντικό;

Φωτεινή Δάρρα: Το θεωρούν όλοι σημαντικό και είναι κάτι που σίγουρα έκανε μια αίσθηση! Ήταν κάτι που άλλαξε τα πράγματα στην καθημερινότητα μας.

Music Corner: Αλήθεια, μια που το έφερε η κουβέντα, πώς βλέπεις το θεσμό της Eurovision;

Φωτεινή Δάρρα: Εντάξει... γιορτή είναι! Δε θα έβγαινα ποτέ να κατηγορήσω το θεσμό της Eurovision, απλώς αυτό που με "ενοχλεί" κάπως είναι που παρουσιάζεται ως ελληνική άποψη, κάτι που βγαίνει μέσα από ψηφοφορία και έχουμε να αποφασίσουμε ανάμεσα σε 5 τραγούδια. Ήθελα να έχουμε περισσότερα περιθώρια επιλογής, ώστε να επιλέγουμε κάτι που μας αντιπροσωπεύει 100% όλους! Να μην έχουμε να επιλέγουμε ως ελληνική συμμετοχή ανάμεσα σε πέντε τραγούδια που μοιάζουν μεταξύ τους. Κατά τα άλλα μια χαρά, πάνε οι άνθρωποι, διασκεδάζουν περνάνε ωραία, ο κόσμος το βλέπει, διασκεδάζει, μαζευόμαστε σε σπίτια... Κι εγώ το κάνω, δηλαδή τη μέρα της Eurovision μαζευτήκαμε, σχολιάσαμε, γελάσαμε, περάσαμε πολύ ωραία.

Music Corner: Θέλω να κλείσουμε την συνέντευξη με μια ευχή για το 2006!

Φωτεινή Δάρρα: Εύχομαι ο κόσμος να μην ταλαιπωρηθεί άλλο! Νομίζω ότι ταλαιπωρούνται πάρα πολύ οι άνθρωποι γύρω μου, οικονομικά είναι άσχημα, έχουν προβλήματα... θέλω να ζει καλύτερα ο κόσμος! Βέβαια η ταλαιπωρία σε κάνει πολλές φορές να σκέφτεσαι! Η ευημερία δεν είναι πάντα καλή γιατί σε κάνει και

επαναπαύεσαι, αλλά ...όχι άλλη ταλαιπωρία, γιατί στεναχωριέμαι να βλέπω γύρω μου ανθρώπους να μην μπορούν να αγοράσουν ούτε τα απαραίτητα!

Music Corner: Ωραία ευχή, σ' ευχαριστώ πολύ!

Φωτεινή Δάρρα: Κι εγώ!

Μαρία Κάλλας

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια (<http://el.wikipedia.org/wiki/>)

Η Μαρία Κάλλας μαζί με τον Tito Gobbi

Η **Μαρία Κάλλας** (Νέα Υόρκη, 2 Δεκεμβρίου 1923 - Παρίσι 16 Σεπτεμβρίου 1977) υπήρξε κορυφαία υψίφωνος και η πλέον γνωστή παγκοσμίως ερμηνεύτρια όπερας και λυρικού θεάτρου.

Τα πρώτα χρόνια

Η Μαρία Κάλλας γεννήθηκε ως **Άννα Μαρία Καικιλία Σοφία Καλογεροπούλου** στις 2 Δεκεμβρίου του 1923 στη Νέα Υόρκη. Τον Αύγουστο της ίδιας χρονιάς οι γονείς της, Ευαγγελία Δημητριάδη (από την Κωνσταντινούπολη) και Γιώργος Καλογερόπουλος (από τη Μεσσηνία), είχαν μεταναστεύσει στις Η.Π.Α. από την Αθήνα. Εκεί ο πατέρας της ανοίγει φαρμακείο και το 1929 αλλάζει το οικογενειακό επώνυμο από Καλογερόπουλος σε Callas. Τρία χρόνια αργότερα η Μαρία ξεκινά τα πρώτα μαθήματα πιάνου μαζί με τη μεγαλύτερη αδελφή της Υακίνθη. Σε ηλικία 11

ετών έλαβε το πρώτο βραβείο ως "σολίστ" σε διαγωνισμό παιδικών φωνών που είχε διοργανώσει ο ραδιοφωνικός σταθμός της Νέας Υόρκης W.O.R.

Στα 1937 έρχεται το διαζύγιο των γονιών της και η Μαρία ακολουθεί τη μητέρα της στην Αθήνα, όπου ήδη βρισκόταν η αδελφή της. Αρχικά, αν και μικρότερη από το ηλικιακό όριο εισαγωγής, εγγράφηκε στο Εθνικό Ωδείο του Καλομοίρη με καθηγήτρια τη Μαρία Τριβέλλα ενώ ένα χρόνο αργότερα βρέθηκε στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών όπου δίδασκε η Ελβίρα ντε Ιντάλγκο (Elvira de Hidalgo) και η οποία θεωρείται ως η κατ' εξοχήν δασκάλα της Κάλλας.

Η οικογένεια Καλογεροπούλου στη Ν. Υόρκη, δεύτερη από αριστερά η Μαρία

Στις 2 Απριλίου 1939 κάνει το σκηνικό της ντεμπούτο ως Σαντούζα σε μία μαθητική παράσταση της *"Αγροτικής Ιπποσύνης"* (Cavalleria Rusticana) του Πιέτρο Μασκάνι από το Ωδείο Αθηνών. Λίγο πριν το ξέσπασμα του ελληνοϊταλικού πολέμου έρχεται η πρώτη συνεργασία της με την εταιρεία της Λυρικής Σκηνής Αθηνών και στις 21 Οκτωβρίου του 1940, ερμηνεύει τραγούδια από τον Έμπορο της Βενετίας του Ουίλιαμ Σαίξπηρ στο Βασιλικό Θέατρο. Η συνεργασία της με τη Λυρική Σκηνή θα συνεχιστεί και στις 21 Ιανουαρίου 1941 στην πρώτη της μελοδραματική εμφάνιση θα υποδυθεί τη *Βεατρίκη* στο έργο *"Βοκκάκιος"* του Φραντς φον Σουπέ στο κινηματοθέατρο Παλλάς.

Στις 27 Αυγούστου του 1942 στο θερινό θέατρο Παρκ στην Πλατεία Κλαυθμώνος, στην πρώτη της επαγγελματική εμφάνιση σε όπερα, ερμηνεύει *"Τόσκα"* του Τζιάκομο Πουτσίνι. Την ίδια χρονιά συμμετείχε σε συναυλία της Λυρικής στη Θεσσαλονίκη. Στις 19 Φεβρουαρίου ερμηνεύει τη Σμαράγδα στον *"Πρωτομάστορα"* του Μανώλη Καλομοίρη, και εννέα μέρες αργότερα συμμετέχει σε μεγάλη συναυλία για τα

συσσίτια της Νέας Σμύρνης στον κινηματογράφο Σπόρτινγκ. Στις 12 Δεκεμβρίου ερμηνεύει άριες του Μπετόβεν και του Ροσίνι σε συναυλία υπέρ των φυματικών.

Η αρχή της μεγάλης πορείας

Λίγο μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας από τις δυνάμεις του Άξονα η Κάλλας, εξ αιτίας της υποβάθμισής της στη Λυρική Σκηνή και εν μέσω της πολεμικής των συναδέλφων της που την κατηγορούσαν για συνεργασία με τους κατακτητές, αποφασίζει να επιστρέψει στις Η.Π.Α. Προκειμένου να εξασφαλίσει τα εισιτήριά της δίνει μια αποχαιρετιστήρια παράσταση στην Αθήνα. Το Σεπτέμβριο του 1945 βρίσκεται στη Νέα Υόρκη και ξεκινά την προσπάθεια για ανεύρεση εργασίας αρχικά στη Μητροπολιτική Όπερα, δεν καταφέρνει όμως να υπογράψει συμβόλαιο.

Εντούτοις η ακρόασή της από τον Έντουαρντ Τζόνσον, διευθυντή της Όπερας, φέρνει την προσφορά δύο ρόλων στα έργα "*Φιντέλιο*" του Μπετόβεν και "*Μανταμ Μπατερφλάι*" του Πουτσίνι. Η Κάλλας απορρίπτει τους ρόλους. Δε θέλει να τραγουδήσει το "*Φιντέλιο*" στα αγγλικά, ενώ αισθάνεται πολύ εύσωμη ώστε να ερμηνεύσει την αιθέρια "*Μπάτερφλάι*".

Η γνωριμία της με τον καλλιτεχνικό διευθυντή της *Αρένας της Βερόνα*, Τζοβάννι Τζενατέλλο την οδηγεί στην Ιταλία. Εκεί στις 3 Αυγούστου 1947 κάνει την πρώτη της εμφάνιση στην *Αρένα της Βερόνα* με τη "*Τζοκόντα*" του Αμιλκάρε Πονκιέλι. Τον ίδιο χρόνο ερμηνεύει την *Ιζόλδη* από το "*Τριστάνος και Ιζόλδη*" στη Βενετία υπό την καθοδήγηση του μαέστρου Τούλιο Σεραφίν. Συνάμα έρχεται και η γνωριμία της με τον μουσόφιλο Ιταλό βιομήχανο Τζοβάννι Μπατίστα Μενεγκίνι, με τον οποίο παντρεύονται στις 21 Απριλίου 1949. Ο Μενεγκίνι έχοντας και ρόλο μάνατζερ άσκησε καταλυτική επιρροή στην καριέρα της Κάλλας, υποβάλλοντάς την σε δίαιτα με σκοπό να αποκτήσει καλύτερη εμφάνιση και αποτρέποντάς την από κάθε βιοτική ενασχόληση με την οικονομική κάλυψη, που της παρείχε. Έτσι τον ίδιο χρόνο η Κάλλας κάνει καλλιτεχνικές εμφανίσεις στο Μπουένος Άιρες και το 1950 στο Μεξικό.

Τα στάδια της αποθέωσης

Στις 7 Δεκεμβρίου 1951 η Κάλλας ανοίγει τη σαιζόν στη Σκάλα του Μιλάνου με το "*Σικελικό Εσπερινό*", εμφάνιση που της προσφέρει μεγάλη αναγνώριση. Κατά τη διάρκεια των επόμενων επτά ετών η Σκάλα θα είναι η σκηνή των μέγιστων θριάμβων της σε ένα ευρύ φάσμα ρόλων. Το 1955 ανεβάζει την ιστορική παράσταση της "*Τραβιάτας*" του Βέρντι σε σκηνοθεσία Λουκίνο Βισκόντι.

Στις 27 Οκτωβρίου 1956 εμφανίστηκε για πρώτη φορά στη Μητροπολιτική Όπερα της Νέας Υόρκης ως "*Νόρμα*" στο ομώνυμο έργο του Μπελλίνι. Στις 5 Αυγούστου 1957 επιστρέφει στην Αθήνα και εμφανίζεται στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αθηνών. Δύο μήνες πριν είχε γνωρίσει τον εφοπλιστή Αριστοτέλη Ωνάση σε δεξίωση της κοσμικογράφου Έλσα Μαξγουελ. Η γνωριμία τους θα εξελιχθεί σε μία από τις πλέον συζητημένες σχέσεις στην ιστορία.

Το 1960 τραγουδά στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου "*Νόρμα*" και το επόμενο έτος "*Μήδεια*" σε σκηνοθεσία Αλέξη Μινωτή. Το 1962 επανέρχεται στη Σκάλα του Μιλάνου και αποθεώνεται σαν Μήδεια σε σκηνοθεσία Αλέξη Μινωτή και κοστούμια Γιάννη Τσαρούχη. Τον Ιανουάριο του 1964 πείθεται από το Φράνκο Τζεφινέλι να συμμετάσχει σε μία νέα παραγωγή της "*Τόσκα*" στη σκηνή του *Covent Garden*. Η παράσταση εκθειάζεται από τους κριτικούς ενώ ακολουθεί την ίδια χρονιά νέος καλλιτεχνικός θρίαμβος στην Όπερα των Παρισίων με τη "*Νόρμα*". Παρά τα φωνητικά προβλήματα που έχει αρχίσει να αντιμετωπίζει το παρισινό κοινό την αποδέχεται θερμά.

Στις 5 Ιουλίου 1965 εμφανίζεται για τελευταία φορά σε παράσταση όπερας στο *Covent Garden* με την "*Τόσκα*" σε σκηνοθεσία Φράνκο Τζεφινέλι. Στα 1966 απεκδύεται την αμερικανική υπηκοότητα και λαμβάνει την ελληνική. Με αυτή της την ενέργεια λύεται και τυπικά ο γάμος της με το Μενεγκίνι. Πλέον ελπίζει ότι ο Αριστοτέλης Ωνάσης θα της ζητήσει να παντρευτούν κάτι που τελικά δε γίνεται μια και στις 8 Ιουλίου 1968 ο Έλληνας μεγιστάνας παντρεύεται τη χήρα του Αμερικανού Προέδρου Κένεντυ, Τζάκυ. Αυτή του η πράξη βυθίζει σε κατάθλιψη την κορυφαία υψίφωνο.

Τελευταίες σκηνές πριν το τέλος

Το 1969 γυρίζει σε ταινία τη "Μήδεια" του Ευριπίδη σε σκηνοθεσία Πιερ Πάολο Παζολίνι. Η ταινία δεν έχει τύχη στις κινηματογραφικές αίθουσες. Στις 25 Μαΐου 1970 μεταφέρεται στο νοσοκομείο και γίνεται γνωστό ότι επεχείρησε να αυτοκτονήσει λαμβάνοντας μεγάλη δόση βαρβιτουρικών.

Το 1973 σκηνοθετεί στο Τορίνο μαζί με τον Τζουζέπε ντι Στέφανο τον "Σικελικό Εσπερινό" και την ίδια χρονιά ξεκινά μαζί του μια παγκόσμια καλλιτεχνική περιοδεία. Στις 8 Δεκεμβρίου η Κάλλας τραγούδησε στην Όπερα των Παρισίων, όπου το κοινό την κάλεσε στη σκηνή 10 φορές καταχειροκροτώντας την. Η τελευταία της εμφάνιση έγινε στην πόλη Σάπορο της Ιαπωνίας στις 11 Δεκεμβρίου του 1974.

Η Μαρία Κάλλας πέρασε στην αιωνιότητα στις 16 Σεπτεμβρίου 1977 στο Παρίσι. Η κηδεία της έγινε στις 20 Σεπτεμβρίου και, αφού το σώμα της αποτεφρώθηκε όπως επιθυμούσε, την άνοιξη του 1979 η τέφρα της σκορπίστηκε στο Αιγαίο.

Πηγές

- Βιογραφία της Μαρίας Κάλλας από το ελληνικό ΥΠ.ΕΞ
- Άρθρο του Κυριάκου Π. Λουκάκου
- Χρονολόγιο της ζωής της Μαρίας Κάλλας
- Άρθρο του Γιώργου Μηλιώνη
- Αγγλική βιογραφία

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

- Nadia Stancioff, *Maria Callas Remembered: An Intimate Portrait of the Private Callas*, Da Capo Press, 2000, ISBN 0306809672
- Anne Edwards, *Maria Callas: An Intimate Biography*, St. Martin's Press, 2001 ISBN 0312269862
- Allegri, Renzo and Roberto Allegri, *Callas by Callas: The Secret Writings of 'La Maria'*, Universe Books, 1998 ISBN 0789301350

- Callas, Jackie, *Sisters. A Revealing Portrait of the World's Most Famous Diva*, St. Martin's Press, 1991, Νέα Υόρκη ISBN 0312059639
- Callas, Evangelia, *My daughter Maria Callas*, Ευαγγελία Κάλλας σε συνεργασία με τον Lawrence G. Blochman. Arno Press, 1977, Νέα Υόρκη
- Csampai, Attila, *Callas; Images of a Legend*. ISBN 1556704836
- Galatopoulos, Stelios. *Callas: la Divina; art that conceals art.*, London House & Maxwell 1970, Λονδίνο
- Galatopoulos, Stelios, *Callas: prima donna assoluta*, Publ.Allen, 1976, Λονδίνο
- Galatopoulos, Stelios, *Maria Callas: Sacred Monster*, Simon & Schuster, 1999, Λονδίνο, ISBN 0684859858
- Huffington, Arianna Stassinopoulos, *Maria Callas, the Woman behind the Legend*, Simon and Schuster, 1981, Νέα Υόρκη ISBN 0671255835
- Jellinek, George, *Callas: Portrait of a Prima Donna* Dover, 1986, Νέα Υόρκη, ISBN 0486250474
- Κακίσης, Σωτήρης, *Για μένα, η Κάλλας*, 1997, Εκδόσεις Ερατώ, Αθήνα, ISBN 9602290897
- Linakis, Steven, *Diva: the life and death of Maria Callas*, Englewood Cliffs, 1980, ISBN 0132165724

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ

Πηγή: Music Corner <http://www.musiccorner.gr/biografies/marinella.html>

Επιμέλεια: Χριστιάννα Παντελάτου

Η Μαρινέλλα γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη στις 20 Μαΐου του 1938. Το πραγματικό της όνομα είναι Κυριακή Παπαδοπούλου. Οι γονείς της ήταν Έλληνες πρόσφυγες της Κων/πολης, που έφεραν μαζί τους την παράδοση και το ήθος μιας άλλης Ελλάδας. Είναι το τέταρτο και τελευταίο παιδί μιας μεγάλης οικογένειας που παρόλη την φτώχεια της, ήταν πλούσια σε αγάπη αλλά και σε καλλιτεχνική φλέβα!

Ολόκληρη η οικογένεια της μαζεύονταν γύρω από το γραμμόφωνο και τραγουδούσε, ενώ ο πατέρας της προσπαθούσε να μάθει στα παιδιά τα βήματα του βαλς και του ταγκό... Η Μαρινέλλα πρωτοστατούσε στο χορό αλλά και στο τραγούδι! Από 4-5 χρονών τραγουδούσε στο ραδιόφωνο στην εκπομπή "παιδική ώρα" ενώ αργότερα έκανε διαφημίσεις για τα καταστήματα "Μέλκα" στην Θεσσαλονίκη, βγάζοντας το πρώτο της χαρτζιλίκι. Πήρε μέρος σε πολλές παραστάσεις του παιδικού θεάτρου. Όταν έγινε 15 χρονών τα παράτησε για να τελειώσει το σχολείο.

Όμως στα δεκαεφτά της φουντώνει το πάθος της για το θέατρο και γίνεται μέλος του θιάσου της Μ. Λωράνς, ενός "μπουλουκιού" (έτσι λέγονταν τότε οι θίασοι που "όργωναν" την Ελλάδα από άκρη σε άκρη) και παίζει ρόλους επιθεωρησιακούς. Πολλές φορές χορεύει κιόλας. Εκεί γνωρίζει μια σπουδαία χορεύτρια, την Ντέπυ Φιλοσόφου και μαγεύεται από τα χέρια της και τις καταπληκτικές της κινήσεις... Πολλές φορές κάθεται στην κουίντα του θεάτρου και την παρακολουθεί να χορεύει και να κινείται. Αργότερα όταν η Μαρινέλλα έγινε μεγάλη τραγουδίστρια και μάγεψε με τις καταπληκτικές κινήσεις των χεριών της - στο πείσμα αυτών που ισχυρίζονταν πως πήγε στο εξωτερικό για να τις μάθει, εκείνη απάντησε πως αυτά είναι η "προίκα" της από τα "μπουλούκια" και τα μαγικά χέρια της Ν. Φιλοσόφου.

Στον θιάσο που η Μαρινέλλα ήταν μέλος υπήρχαν ηθοποιοί που αργότερα έλαμψαν στο σανίδι και στον κινηματογράφο όπως ο Κ. Βουτσάς, η Μ. Καραγιάννη και άλλοι. Μια μέρα που η τραγουδίστρια του θιάσου αρρώστησε και ζητήθηκε αντικαταστάριά της, η Μαρινέλλα προθυμοποιήθηκε να πάρει την θέση της. Εκείνη η στιγμή που η Μαρινέλλα τραγούδησε ήταν η στιγμή που το ελληνικό τραγούδι κέρδιζε μία από τις καλύτερες εκπρόσωπους του - αν όχι την καλύτερη. Η Μαρινέλλα έγινε η βασική τραγουδίστρια του θιάσου.

Αργότερα μπήκε στο στρατιωτικό θέατρο γιατί της έδιναν καλύτερη αμοιβή. Παράλληλα ξεκινά την καριέρα της ως τραγουδίστρια στο κέντρο "Πανόραμα" της Θεσσαλονίκης τραγουδώντας το "Ο άνθρωπός μου" της Σ. Βέμπο αλλά και άλλα ελαφρά - κυρίως - τραγούδια της Κ. Μπελίντα και της Σ. Βέμπο, που ήταν οι αγαπημένες της τραγουδίστριες. Εκεί, ο Τ. Χάρμας θα την "βαφτίσει" καλλιτεχνικά με το όνομα "Μαρινέλλα", εμπνευσμένος από ένα ομώνυμο τραγούδι.

Τον Αύγουστο του 1956 στο κέντρο "Πανόραμα" της Θεσσαλονίκης, η Μαρινέλλα γνωρίζει τον Σ. Καζαντζίδη. Η Μαρινέλλα τραγουδούσε το τραγούδι "πικρό ψωμί" που έλεγε ο Στέλιος. Όταν η Μαρινέλλα τελείωσε το τραγούδι πλησίασε τον Καζαντζίδη και του εξέφρασε τον θαυμασμό της. Εκείνος - μαγεμένος από την ολοκάθαρη φωνή της αλλά και τις χορευτικές της ικανότητες - της επισήμανε πως τραγουδά το λαϊκό με έναν δικό της τρόπο, όχι πολύ βαρύ. Η γνωριμία τους συνεχίστηκε μέσα σε μια βάρκα. Και οι δύο αγαπούσαν πολύ την θάλασσα και το ψάρεμα. Εκεί γεννήθηκε και ο μεγάλος ερωτάς τους. Ο Καζαντζίδης ζητά στην Μαρινέλλα να γίνει το σεγκόντο του..

Μαζί θα καταφέρουν να γίνουν το μεγαλύτερο ντουέτο της Ελλάδος, αξεπέραστο ως τις ημέρες μας. Από το κέντρο "Λουξεμβούργο" της Θεσσαλονίκης όπου έκαναν τις πρώτες τους επιτυχημένες εμφανίσεις, κατεβαίνουν στην Αθήνα και από εκεί αρχίζει η ανοδική τους πορεία. Τραγουδούν τους καλύτερους συνθέτες της εποχής: Τσιτσάνη, Χιώτη, Παπαιωάννου, Μητσάκη, Ζαμπέτα, Καлдάρα, Δερβενιώτη, Μπακάλη κ.α

Η Ε. Παπαγιαννοπούλου τους δίνει το "Δυο πόρτες έχει η ζωή". Ο Καζαντζίδης γράφει και ο ίδιος τραγούδια ενώ επιχειρεί αλλαγές στην λαϊκή του ορχήστρα προσθέτοντας και άλλα όργανα - 3 μπουζούκια, 2 βιολιά, πιάνο, ακορντεόν, μπάσσο,

κρουστά και 2 κιθάρες - και μαζί με την Μαρινέλλα δημιουργούν "σχολή" στο λαϊκό τραγούδι.

Το 1961 στο "Κεντρικόν" είναι η μεγάλη στιγμή που ο Μ. Θεοδωράκης και ο Μ. Χατζιδάκις συνεργάζονται με τον Στέλιο και την Μαρινέλλα. Τέσσερα τραγούδια του Μάνου(Αθήνα, Κουρασμένο παλικάρι, ο κυρ-Αντώνης, το πέλαγο είναι βαθύ) και έξι του Μίκη, από τον κύκλο τραγουδιών "Πολιτεία"(Βράχο-βράχο τον καημό μου, Σαββατόβραδο, Έχω μια αγάπη, Το παράπονο, Ο μετανάστης, Καημός) ερμηνεύονται μοναδικά. Ο Μάνος Χατζιδάκις ακούγοντας την Μαρινέλλα αυθόρμητα να κάνει την φούγκα στο "Κουρασμένο παλικάρι" την παρομοίασε με την Μ. Νίνου στην βελτιωμένη εκδοχή της! "Που τα έμαθες εσύ αυτά;" τη ρώτησε ο Μάνος Χατζιδάκις και ο Στέλιος Καζαντζίδης έσπευσε να δώσει εκείνος απάντηση λέγοντας...: "Δε σου πα Μάνο; Είναι γάτα η μικρή".

Με τον Μίκη θα ξανασυνεργαστούν στο θέατρο "Πάρκ" στο έργο των Θεοδωράκη - Μπόστ "Όμορφη πόλη" ενώ έμειναν και στο ίδιο σπίτι για 6 μήνες περίπου.

Ο Τσιτσάνης δίνει την "Συννεφιασμένη Κυριακή" στο τρίο Καζαντζίδης - Μαρινέλλα - Λύδια και τους επικροτεί για την ωραιότερη ερμηνεία του τραγουδιού του.

Ο Ξαρχάκος και ο Μαρκόπουλος τους δίνουν μεγάλα τραγούδια ("Άπονη ζωή" και "Φτωχολογιά" σε στίχους Λ. Παπαδόπουλου, "Ποιος δρόμος είναι ανοιχτός" σε στίχους Δ. Χριστοδούλου).

Ο κόσμος της ξενιτιάς και του πόνου βλέπει στη μορφή του Καζαντζίδη το απόλυτο λαϊκό είδωλο. Η Μαρινέλλα με σεμνότητα στέκεται δίπλα του και τον στηρίζει και όλοι μιλάνε για την παρτενέρ του Στέλιου με την υπέροχη φωνή.

Το 1964 ο Χ. Λεοντής τους δίνει να ερμηνεύσουν έναν από τους ωραιότερους κύκλους τραγουδιών, την "Καταχνιά". Η Μαρινέλλα ερμηνεύει μοναδικά τα τραγούδια "Γιατί να γίνω μάνα" και "Ο Νεοζηλανδός" σε στίχους του Βίρβου και κάνει δεύτερη φωνή στα τραγούδια του Καζαντζίδη.

Στα νυχτερινά κέντρα που εμφανίζονταν υπήρχε το αδιαχώρητο. Τραγουδούσαν μαζί με μεγάλα ονόματα του λαϊκού τραγουδιού όπως η Π. Πάνου, Γ. Λύδια, Γ. Μπιθικώτση, Σ. Μπέλλου, Α. Χρυσάφη και πολλούς άλλους.

Είναι αμέτρητα τα τραγούδια που ερμήνευσαν μέχρι το 1965. Τραγούδησαν όλα τα είδη τραγουδιού: έντεχνο, λαϊκό, δημοτικό, ρεμπέτικο. Μαζί γύρισαν όλο τον κόσμο τραγουδώντας για τα προβλήματα της φτώχειας, της ξενιτιάς και της αδικίας που αντιμετώπιζε ο ελληνικός λαός. Τραγούδησαν από την ιστορική "Τριάνα του Χειλά" και του "Κουλουριώτη" μέχρι το "Κάρνεγκι Χόλ" της Ν.Υόρκης και την Όπερα της Φρανκφούρτης. Έζησαν στιγμές λατρείας που πολλοί λίγοι καλλιτέχνες έχουν ζήσει ανά τον κόσμο. Συμμετείχαν σε πολλές ελληνικές ταινίες και σε θεατρικά έργα της εποχής.

Στις 7 Μαΐου του 1964 παντρεύονται και χωρίζουν τον Σεπτέμβρη του 1965. Ο Καζαντζίδης αποφασίζει να σταματήσει τις νυχτερινές εμφανίσεις του στα μαγαζιά για πάντα. Αιτία ήταν - όπως ισχυρίστηκε ο ίδιος - οι απειλές που δέχονταν από τους ανθρώπους της νύχτας και ο κίνδυνος να χάσει τη ζωή του ένα βράδυ, όταν ένα μπουκάλι πέρασε ξυστά από το κεφάλι του... Είναι αλήθεια πως με την Μαρινέλλα είχαν βρεθεί πολλές φορές σε καταστάσεις που κινδύνευσε η ζωή τους!

Η Μαρινέλλα στα τέλη του 1965, χωρισμένη πλέον με τον Καζαντζίδη προσπαθεί να στήσει μια προσωπική καριέρα. Όμως τα πράγματα είναι δύσκολα γι' αυτή αφού οι πρώτες ηχογραφήσεις της στην ΜΙΝΟΣ - με συμμετοχή της στο έργο "Ανάστασις ονείρων" των Χ. Λεοντή - Λ. Παπαδόπουλου - δεν είχαν την επιτυχία εκείνη που θα την έκανε να στηριχτεί στα δικά της πόδια - μολοντί ήταν υπέροχα τραγούδια και πολύ ωραία τραγουδισμένα.

Ηχογραφεί επίσης τραγούδια του Γ. Μαρκόπουλου ("Τα παλικάρια") του Μ. Πλέσσα ("Εκλαψα χτες") αλλά κυρίως έχει την υποστήριξη του Γ. Κατσαρού και του Πυθαγόρα, όχι μόνο μουσικά αλλά και ηθικά.

Μεγάλη στιγμή είναι η συμμετοχή της στον Α' Μουσικό Αύγουστο το 1966 στον Λυκαβηττό όπου υπό την διεύθυνση του Μ. Θεοδωράκη ερμηνεύει το έργο "Λιποτάκτες" ενώ ηχογραφεί την "Φαίδρα" και την "Όμορφη πόλη" σε στίχους Γ. Θεοδωράκη σε δισκάκι 45 στροφών.

Το 1967 η Μαρινέλλα ηχογραφεί το τραγούδι του Γ. Ζαμπέτα "Σταλιά-σταλιά". Του το είχε ζητήσει η ίδια να το πει, αφού είχε προηγηθεί η άρνηση της Α. Βουγιουκλάκη να το τραγουδήσει για τις ανάγκες μιας ταινίας. Είναι και η εποχή που φεύγει από την

Μίνος και υπογράφει συμβόλαιο με την Polygram. Το τραγούδι γίνεται η πρώτη μεγάλη προσωπική επιτυχία της. Ακολουθεί η πρόταση του Γ. Δαλιανίδη στον Μ. Πλέσσα να γράψει ένα "διαφορετικό" τραγούδι για το μιούζικαλ "Γοργόνες και Μάγκες" που θα το ερμηνεύσει η Μαρινέλλα. Το θρυλικό πλέον "Άνοιξε πέτρα" άνοιξε διάπλατα τις πόρτες στην Μαρινέλλα για το ξεκίνημα μιας μοναδικά λαμπρής προσωπικής καριέρας. Κυκλοφορεί τον πρώτο της δίσκο 33ων στροφών (είναι από τους πρώτους τραγουδιστές που κυκλοφόρησαν προσωπικούς δίσκους 33ων στροφών).

Το 1968 συναντά δισκογραφικά τον Σ. Καζαντζίδη για τελευταία φορά, ηχογραφώντας έναν κοινό δίσκο 33ων στροφών.

Παράλληλα η Μαρινέλλα καθιερώνει ένα καινούριο είδος τραγουδιού, το ελαφρολαϊκό, ενώ φέρνει κυριολεκτικά επανάσταση στην νυχτερινή διασκέδαση. Τοποθετεί θεατρικούς προβολείς στον χώρο που εμφανίζεται και μεταμορφώνεται από την "μοιρολογίστρα" του σινεμά και την τραγουδίστρια της "καρέκλας", σε μια φινετσάτη και λαμπερή στάρ της πίστας, με ακριβό ντύσιμο και κοντοκουρεμένο μαλλί, παρουσιάζοντας ένα είδος show πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα.

Το θέατρο που υπήρχε μέσα της το έβγαλε στο τραγούδι και στην πίστα. Η κίνηση

του κορμιού και των χεριών της ολοένα γινόταν μια τεράστια φλόγα που αγκάλιαζε όλη την σκηνή. Όλη η Ελλάδα μιλά πλέον για το φαινόμενο "Μαρινέλλα" και οι ουρές έξω από το μαγαζί που τραγουδάει είναι ατελείωτες. Πολλές προσωπικότητες ξενοχτάνε με την φωνή της και δηλώνουν φανατικοί θαυμαστές της όπως ο Α. Μινωτής, η Ε. Παπά, ο Μ. Κακογιάννης, η Τ. Καρέζη, ο Μ. Κατράκης η Α. Βουγιουκλάκη, η Ζωή Λάσκαρη και τόσοι άλλοι.

Συγκινητική στιγμή η επίσκεψη της Σ. Βέμπο στο καμαρίνι της Μαρινέλλας... Η Βέμπο μόλις άκουσε την Μαρινέλλα να τραγουδά την "Ερήνη" που είχε ερμηνεύσει παλαιότερα εκείνη, εκμυστηρεύτηκε στον Μ. Τραιφόρο πως η Μαρινέλλα το έλεγε καλύτερα από εκείνη!

Το 1969 συμμετέχει στο International Festival στην Βραζιλία με την συνοδεία του Ν. Λαβράνου.

Το 1970 παίρνει δίπλα της τον πρωτοεμφανιζόμενο τότε Γ. Νταλάρα και τραγουδούν μαζί 3 σεζόν, ενώ πραγματοποιεί περιοδεία στην Αυστραλία και τη Ν. Ζηλανδία με τον Ν. Ξανθόπουλο.

Το 1970 συμμετέχει σε φεστιβάλ τραγουδιού στο Rio de Janeiro και με το τραγούδι του Γ. Κατσαρού "Κύρα-Γιώργαινα" κατακτά την 4η Θέση ανάμεσα σε 38 χώρες. Η παρουσία της στο Φεστιβάλ άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις σε όλους. Ακολούθησαν πολύ καλές κριτικές στον τύπο για την φωνή και την σκηνική της παρουσία.

Το 1971 το BBC και η Νάνα Μούσχουρη φιλοξενούν την Μαρινέλλα ως την πιο δημοφιλή τραγουδίστρια της Ελλάδας και τραγουδούν μαζί οι δυο τους με την συνοδεία του συγκροτήματος "Αθηναίοι" και του πρωτοεμφανιζόμενου τότε οργανοπαίκτη Θ. Πολυκανδριώτη.

Την ίδια χρονιά ηχογραφεί σε δεύτερη εκτέλεση 3 τραγούδια του Μ. Χατζιδάκι και τα περιλαμβάνει στον δίσκο της "Ένας μύθος", όπως και 12 παλιά ρεμπέτικα σε ενορχήστρωση του Μ. Πλέσσα στον δίσκο "Αθάνατα ρεμπέτικα".

Με τον Χ. Λεοντή συνεργάζονται πάλι μετά από χρόνια στον δίσκο "12 παρά 5" σε τραγούδια "κρυφά", με υπαινιγμούς για το αυταρχικό καθεστώς της χούντας.

Η Μαρινέλλα πρωτοπορεί ακόμη μια φορά ηχογραφώντας τις ζωντανές της εμφανίσεις της στο "ΣΤΟΡΚ" που κυκλοφόρησαν σε δίσκο 33ων στροφών ενώ συνεργάζεται για πρώτη φορά με τον Άκη Πάνου που της χαρίζει 2 από τα ωραιότερα τραγούδια που έχει ερμηνεύσει στην καριέρα της, τον "Πυρετό" και το "Κοίτα με στα μάτια"

Ο Ρ. Jourdain γυρνά ένα φιλμάκι για την γαλλική και ελληνική τηλεόραση με θέμα την καριέρα της Μαρινέλλας και η Μαρινέλλα ερμηνεύει τραγούδια του Στ. Ξαρχάκου που κυκλοφόρησαν μόνο στο εξωτερικό, σε δισκάκι 45 στροφών. Την ίδια χρονιά βρίσκεται στη Γαλλία με τον Στ. Ξαρχάκο.

Το 1972 αρρωσταίνει και εξαφανίζεται για 6 περίπου μήνες, δημιουργώντας ερωτηματικά για την κατάσταση της υγείας της και δίνοντας "τροφή" στις φήμες που ήθελαν να έχει χάσει την φωνή της. Εκείνη όμως που ξέρει πολύ καλά να ξεπερνά κάθε εμπόδιο, γύρισε δριμύτερη ηχογραφώντας το 1973 έναν πολύ σπουδαίο δίσκο, την "Αλβανία" σε μουσική Γ. Κατσαρού και στίχους του Πυθαγόρα. Μεγάλα τραγούδια και δυνατές ερμηνείες-μια από τις πιο κλασσικές δουλειές της.

Η παρουσία του δίσκου έγινε στο Δημοτικό Θέατρο του Πειραιά. Μοναδική στιγμή η ερμηνεία της στο τραγούδι "Γράμμα από το μέτωπο" γεμάτο θεατρικότητα και ψυχή. Το τραγούδι "Μάνα κρύψε το σπαθί" θα θεωρηθεί αντιστασιακό από την χούντα και θα απαγορευτεί. Την ίδια τύχη θα έχει και το τραγούδι "Που πάνε εκείνα τα παιδιά" σε στίχους του Πυθαγόρα.

Τον Φεβρουάριο του 1973 συμμετέχει στο φεστιβάλ MIDEM των Καννών με σπουδαίες κριτικές. Μαζί της ο Στ.Ξαρχάκος.

Την ίδια χρονιά μένει έγκυος στην μονάκριβη κόρη της και σχολιάζεται ποικιλοτρόπως από τον τύπο, αφού το να είναι ανύπαντρη μάνα - και μάλιστα μία μεγάλη σταρ όπως είναι η Μαρινέλλα - ήταν θέμα ταμπού για την ελληνική κοινωνία.

Το 1974 μετά από το "θρίλερ" για το ποιος θα εκπροσωπήσει την Ελλάδα για πρώτη φορά στον διαγωνισμό της EUROVISION, επιλέγεται η Μαρινέλλα με το τραγούδι "Λίγο κρασί, λίγο θάλασσα και το αγόρι μου" των Γ. Κατσαρού - Πυθαγόρα και παίρνει την 11η θέση. Είναι η χρονιά που κέρδισαν οι θρυλικοί ABBA. Η Μαρινέλλα πρόσφατα σε συνέντευξή της με το γνωστό της χιούμορ και ακομπλεξάριστα, δήλωσε χαρακτηριστικά για την εμπειρία της στο Brighton της Αγγλίας: "Όταν είδα στην πρόβα τους ABBA είπα στον Κατσαρό... Ρε Γιώργο με το "κρασί και το αγόρι" δεν βλέπω να κάνουμε τίποτε, δεν πεταγόμαστε μέχρι το Λονδίνο να ψωνίσουμε;"

Την ίδια χρονιά παντρεύεται τον Τ. Βοσκόπουλο σε κλειστό κύκλο καλεσμένων.

Μαζί θα ηχογραφήσουν 2 δίσκους και θα παρουσιάσουν λαμπερά σόου στην νυχτερινή Αθήνα. Τα ντουέτα τους χαλάνε κόσμο και όλοι μιλούν για τον δεσμό τους και την κοινή τους καλλιτεχνική πορεία. Τότε είναι η εποχή που η Μαρινέλλα έχει

αρχίσει να ενοχλείται από τους δημοσιογράφους που ασχολούνται με την προσωπική της ζωή.

Το 1975 η Μαρινέλλα κυκλοφορεί τον δίσκο της "Για πάντα" συμπεριλαμβάνοντας δύο διεθνείς επιτυχίες του Ντ.Ρούσσου, το "From souvenirs to souvenirs" και αργότερα το "velvet mornings" με ελληνικούς στίχους. Παράλληλα προετοιμάζει την μεγάλη έκπληξη, την μουσική της συνύπαρξη με τον Κ.Χατζή στον ίδιο χώρο - κάτι που είχε αρχίσει να συζητιέται από το 1970 αλλά που οι συνθήκες τότε δεν το επέτρεψαν.

Το 1976 η Μαρινέλλα αφήνει τις μεγάλες πίστες και βρίσκεται στο πλευρό του Κ. Χατζή, στην πλακιώτικη μπουάτ "Σκορπιός" (συγκεκριμένα στις 28 Μαρτίου). Μαζί δίνουν ένα μοναδικό ρεσιτάλ. Η Μαρινέλλα χωρίς τις πολυτέλειες της πίστας που την ανέδειξαν σε ντίβα, μ' ένα μικρόφωνο και την συνοδεία του Κ. Χατζή, σείει κυριολεκτικά με την φωνή της την μπουάτ και προκαλεί το ασταμάτητο και αυθόρμητο χειροκρότημα του κοινού.

Μαζί με τον Κ. Χατζή ερμήνευσαν 50 μεγάλα τραγούδια - ερωτικά, πολιτικά, κοινωνικά με την προσθήκη πρόζας και με επιρροές από την jazz και την λαϊκή μουσική. Ο Κ. Χατζής τραγουδά ερωτικό τραγούδι και η Μαρινέλλα πολιτικό - κοινωνικό. Αλλαγή ρόλων. Και μαζί μοιράζονται μοναδικές στιγμές που ηχογραφήθηκαν και ξεπέρασαν τότε τις 500.000 πωλήσεις, ενώ μέχρι και σήμερα το "Ρεσιτάλ" τους ανήκει στα 10 εμπορικότερα ελληνικά albums όλων των εποχών.

Την ίδια χρονιά κυκλοφορεί με τον Τ. Βοσκόπουλο δύο δίσκους με κοινά και σόλο τραγούδια, σε διαφορετικές εταιρίες (MINOS και POLYGRAM αντίστοιχα).

Το 1976 αποσύρει το δίσκο της με τίτλο "Άλλη μια φορά" γιατί έκρινε πως δεν ταίριαζε στο ύφος μετά την επιτυχία του "Ρεσιτάλ" και κυκλοφορεί το δίσκο με τίτλο

"Αθηναίοι". Την συνοδεύει το συγκρότημα των "Αθηναίων" στα περισσότερα τραγούδια.

Μαζί με τους "Αθηναίους" θα κάνει περιοδείες στην Αλβανία. Είναι η πρώτη τραγουδίστρια άλλου κράτους που της επέτρεψαν να περάσει τα σύνορα της Αλβανίας και να τραγουδήσει εκεί-εξαιτίας του πολιτικού καθεστώτος που υπήρχε εκεί. Η επιτυχία της Μαρινέλλας ήταν τέτοια που οι εφημερίδες έγραψαν πως "η Μαρινέλλα υπέταξε την Αλβανία με την φωνή της!"

Το 1978 είναι μια σημαντική χρονιά για την Μαρινέλλα αφού αλλάζει εμφανισιακά αλλά και μουσικά. Μεταμορφώνεται σε ξανθιά, εντυπωσιακή κυρία της πίστας, φέρνει ακριβιά μπαλέτα να την συνοδεύουν στο πρόγραμμα της και συνεργάζεται δισκογραφικά με τον Γ. Χατζηγάσιο στον δίσκο "Η Μαρινέλλα του σήμερα" όπου γνωρίζει τεράστια επιτυχία. Ο Κ. Κονιτσιώτης θα κινηματογραφήσει τα τραγούδια του δίσκου για την ελληνική και ξένη τηλεόραση. Η Μαρινέλλα ερμηνεύει πολλά είδη τραγουδιού σε αυτόν τον δίσκο: ελαφρολαϊκά, έντεχνα και pop!

Μάλιστα το 1979 θα κάνει την μεγάλη έκπληξη ερμηνεύοντας αποσπάσματα από την "Κάρμεν" με ελληνικούς στίχους, προκαλώντας το αδιαχώρητο στο κέντρο που τραγουδάει καθώς και ποικίλα σχόλια από τον τύπο. Ο F.Sinatra βλέποντας την Μαρινέλλα είπε πως αν διάλεγε να κάνει η Μαρινέλλα διεθνή καριέρα, 2 βδομάδες θα ήταν αρκετές για να μιλάει γι' αυτή όλος ο κόσμος!!

Την ίδια χρονιά μοιράζεται την ίδια πίστα με τον σύζυγο της Τ. Βοσκόπουλο όπου μαζί παρουσίασαν ένα υπερθέαμα με μπαλέτα, θεατρικά σκέτς κ.α.

Παράλληλα κυκλοφορεί τον δίσκο "Σ' αγαπώ" με διάφορους συντελεστές.

Το 1980 κυκλοφορεί τον δίσκο "Η Μαρινέλλα σε τραγούδια της Βέμπο" και ένα όνειρό της γίνεται πραγματικότητα, αφού αγαπούσε τόσο την Βέμπο. Ο δίσκος πήρε ποικίλες κριτικές για το "μοντέρνο" ύφος του...

Παράλληλα συνεργάζεται πάλι με τον Κ. Χατζή στην μπουάτ "Σκορπιός" σ' ένα νέο πρόγραμμα με τίτλο "Το Ταμ-Ταμ", με τραγούδια επηρεασμένα όχι μόνο από την παραδοσιακή και λαϊκή μουσική των Ελλήνων των τσιγγάνων και των νέγρων. Η

δουλειά τους αυτή ηχογραφείται και κυκλοφορεί, κερδίζοντας την προτίμηση του κοινού με τα μεγάλα τραγούδια αλλά και τις ερμηνείες των δύο τραγουδιστών.

Το 1981 είναι η χρονιά που η Μαρινέλλα συμπληρώνει 15 χρόνια σόλο καριέρας και η εταιρία της κυκλοφορεί ένα διπλό δίσκο με πολλές από τις μεγάλες επιτυχίες της ενώ εμπεριέχει και δημοσιεύσεις του ελληνικού και ξένου τύπου με διθυραμβικές κριτικές για το φαινόμενο "Μαρινέλλα" καθώς και τις γνώμες μεγάλων καλλιτεχνών που εξέφρασαν δημόσια τον θαυμασμό τους για την μεγάλη ερμηνεύτρια.

Πραγματοποιεί μία μεγάλη περιοδεία στην Αυστραλία και ο τύπος της προσδίδει τα καλύτερα επίθετα για την καλλιτεχνική της αξία. "Μαρινέλλα σημαίνει θρίαμβος" έγραφε ο Αυστραλιανός τύπος!

Την ίδια χρονιά κυκλοφορεί τον δίσκο "Μαρινέλλα" που γνωρίζει μεγάλη επιτυχία και τον παρουσιάζει στο ZOOM στην Πλάκα σ' ένα one woman show. Ο τύπος έγραψε: "η Μαρινέλλα φέτος στο ZOOM της οδού Κυδαθηναίων, μας έκανε να ξεχάσουμε ν' ανάψουμε τσιγάρο!".

Στο ZOOM της πλάκας τον χειμώνα 1981-82 η Μαρινέλλα παρουσιάζει ένα πρόγραμμα με αποσπάσματα από musicals (Evita, Jesus Christ Superstar, West side story κ.α) με χορευτές και τραγουδιστές που αφήνει εποχή. Μοναδική η ερμηνεία της στο τραγούδι της B. Streisand "People" όπου αλλάζει φόρεμα πάνω στην σκηνή ενώ ο προβολέας φωτίζει μόνο το προσωπό της... Αίσθηση προκαλεί η συνεργασία της με τον πρώτο χορευτή της Λυρικής Σκηνής, Α. Χατζή και το μπαλέτο του, όπου σχολιάστηκε πολύ εκείνη την εποχή.

Το καλοκαίρι του ίδιου χρόνου συμμετέχει στην συναυλία του Μ. Πλέσσα στον Λυκαβηττό - μαζί με τον Γ. Πουλόπουλο - και αποθεώνεται. Την ίδια χρονιά ηχογραφεί δύο τραγούδια του Γ. Σπάρτακου (Θα σε πάρω να φύγουμε, θα γυρίσεις ξανά).

Το 1982 η Μαρινέλλα πραγματοποιεί περιοδεία με τον Κ. Χατζή σε όλη την Ελλάδα ενώ ετοιμάζει τον δίσκο με τίτλο "Για σένα τον άγνωστο" σε μουσική Γ. Χατζηνάσιου και στίχους Γ. Μπουρμπούλη. Ο δίσκος αυτός τις χαρίζει μεγάλες επιτυχίες όπως το "Καμιά φορά", το "Είσαι ποτάμι" και πολλά άλλα. Οι εμφανίσεις

της στα νυχτερινά μαγαζιά γεμίζουν από την φωτιά της πληθωρικής προσωπικότητας και του ταλέντου της.

Με τον Α.Καλογιάννη ηχογραφεί τρία υπέροχα τραγούδια-με κορυφαίο το τραγούδι "Δεν κλαίω" σε ποίηση Γ.Ρίτσου και μουσική Μ.Τόκα- και πραγματοποιούν κοινές εμφανίσεις.

Το 1984 κυκλοφορεί τον δίσκο "Μεγάλες Στιγμές" με επανεκτελέσεις "κλασσικών" τραγουδιών, έντεχνων -κυρίως- συνθετών, (Χατζιδάκι, Θεοδωράκη, Ξαρχάκο, Μαρκόπουλο, Σαββόπουλο, Μούτση, Σπανό και Λοίζο) δίνοντας τους μια άλλη διάσταση με την ερμηνεία και την φωνή της. Μαζί της στη πίστα η Μαργαρίτα Ζορμπαλά και η πρωτοεμφανιζόμενη Κωνσταντίνα τραγουδούν, χορεύουν και παρουσιάζουν ένα πρόγραμμα με έντεχνα και λαϊκά τραγούδια από το ελληνικό και παγκόσμιο ρεπερτόριο.

Το 1985 πραγματοποιεί κοινές εμφανίσεις στην Θεσσαλονίκη με την Β. Μοσχολιού και την Α. Βίτση, σ' ένα φιλόδοξο - γυναικείο - πρόγραμμα που γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Είναι και η πρώτη φορά που συναντιούνται στην σκηνή οι δύο αυτές κορυφαίες μορφές του λαϊκού τραγουδιού όπου για πολλά χρόνια ο κόσμος τις είχε τοποθετήσει αντικριστά.

Η επόμενη δισκογραφική δουλειά της με τίτλο "Η αγάπη μας" κυκλοφορεί το 1985 που γνωρίζει εμπορική επιτυχία. Ο Κ.Χατζής την συναντά και πάλι δισκογραφικά στο υπέροχο τραγούδι των Α. Παπαδημητρίου - Ρ. Σοφού με τίτλο "Είσαι παντού και πουθενά".

Η Μαρινέλλα εκφράζει ακόμη μια φορά την επιθυμία της να ανεβάσει ένα ολοκληρωμένο musical - όπως ήθελε και παλιότερα να το κάνει, περίπου το 1979 που σκεφτόταν να διασκευάσει τη Κάρμεν... Ούτε όμως αυτή τη φορά θα το κάνει.

Την ίδια χρονιά συμμετέχει στο τραγούδι "Για τα παιδιά" του Α. Παπαδημητρίου μαζί με τα περισσότερα από τα μεγαλύτερα ονόματα του ελληνικού τραγουδιού που έσμιξαν τις φωνές τους για φιλανθρωπικό σκοπό.

Το 1986 κυκλοφορεί τον δίσκο με τίτλο "Μια νύχτα" με τραγούδια του Α. Παπαδημητρίου και της Ν. Ζαχά.

Την ίδια χρονιά συνεργάζεται στην πίστα της Νεράιδας με τον Γ. Πάριο και όλοι μιλούν για μια από τις κορυφαίες συνεργασίες όλων των εποχών. Οι φωνές τους δένουν απόλυτα και σείουν τον χώρο του μαγαζιού που γεμίζει ασφυκτικά κάθε βράδυ.

Το 1987 συνεργάζονται και πάλι δισκογραφικά η Μαρινέλλα και ο Κ. Χατζής στον δίσκο με τίτλο "Συνάντηση" σε 12 υπέροχα τραγούδια και πραγματοποιούν κοινές εμφανίσεις στην Κύπρο.

Την ίδια χρονιά η Μαρινέλλα συμμετέχει στον δίσκο "Ριγκ" των Τ. Μπουγά-Κ. Τριπολίτη μαζί με την Τ. Τσανακλίδου και την Μ. Κανελλοπούλου. Είναι και ο τελευταίος της δίσκος στην Polygram μετά από 30 χρόνια συνεχούς συνεργασίας.

Η Μαρινέλλα γυρνά στην δισκογραφική εταιρία της ΜΙΝΟΣ μετά από 22 χρόνια και κυκλοφορεί τον δίσκο με τίτλο "Τολμώ". Παράλληλα ανακαινίζει το θέατρο REX (με την εικαστική προσφορά του Γ.Τσαρούχη) και το μετατρέπει σε music hall. Εκεί θα στεγάσει τρεις από τις ωραιότερες μουσικές παραστάσεις που έχουν ανέβει στην νυχτερινή Αθήνα (1988,1989 και 1995). Στην πρώτη μουσική παράσταση (1988) συνεργάζεται επί σκηνής με τον Β. Τσιβιλίκα και τον Γ. Χατζηνάσιο.

Την επόμενη χρονιά συνεργάζεται με τον Σ. Φασουλή και τη Δήμητρα Παπαδοπούλου στον ίδιο χώρο. Κυκλοφορεί τον δίσκο "Είσαι μια θύελλα" και τον παρουσιάζει το 1990 στην Νεράιδα, όπου με τον χορευτή και χορογράφο Δ. Παπάζογλου χορεύουν το libertango του Α.Piazzolla και αποθεώνονται.

Το 1991 συνεργάζεται δισκογραφικά με τον Τ. Μουσαφίρη και εμφανίζεται ξανά μετά από 5 χρόνια με τον Γ. Πάριο στην Νεράιδα επαναλαμβάνοντας την επιτυχία που είχαν και την προηγούμενη φορά. Εκεί δυστυχώς θα έχει ένα ατύχημα επί σκηνής

(σπάσιμο ποδιού). Επειδή είναι σκληρή επαγγελματίας δεν έφυγε από την θέση της και συνέχισε θαρραλέα και με μεγάλη επιτυχία.

Την επόμενη χρονιά κυκλοφορεί τον δίσκο "η Μαρινέλλα τραγουδά μεγάλες κυρίες". Εκεί ερμηνεύει μεγάλα τραγούδια - διασκευασμένα στα ελληνικά - που έχουν ερμηνεύσει μεγάλες φωνές της παγκόσμιας μουσικής όπως: Shirley Bassey, Mina, Amalia Rodrigues, Sarah Vaughan, Dalida κ.α.

Παράλληλα ετοιμάζει την μεγάλη περιοδεία της στην Αμερική μαζί με τον Γ. Μητσιά και την Σ. Βόσσου. Η περιοδεία θα στεφθεί με τεράστια επιτυχία, γεμάτη ατελείωτα encore. Η Μαρινέλλα χορεύει το libertango του Α. Piazzola με τον Δ. Παπάζογλου και ο κόσμος τους χειροκροτά όρθιος...!

Τον Φεβρουάριο του 1993 ο Σ. Φασουλής σκηνοθετεί show με την Μαρινέλλα για την τηλεόραση του ANTI. Η Μαρινέλλα ηχογραφεί για τις ανάγκες του show εκ νέου τις μεγάλες επιτυχίες της που την καθιέρωσαν και παρουσιάζει την καινούρια δισκογραφική της δουλειά με τίτλο "Το ξημέρωμα του έρωτα".

Τα πράγματα στην νυχτερινή ζωή έχουν αλλάξει και βρίσκουν την Μαρινέλλα να διαφωνεί με τον καινούριο τρόπο διασκέδασης. Έχει ήδη αφήσει τις νυχτερινές πίστες από το 1992 και αποφασίζει να μην ξαναεμφανιστεί σε αυτές. Είναι η περίοδος που έχει ανάγκη να αποστασιωπηθεί από τα πράγματα, να εκφράσει την άρνηση της στην προχειρότητα και την ευκολία των καιρών και να δώσει στον εαυτό της περισσότερες προσωπικές στιγμές.

Το 1994 θα επισκεφτεί την Κύπρο όπου και δίνει μια σειρά συναυλιών μαζί με τον Γ. Γεωργιάδη και την χορωδία του.

Μετά την σύντομη απουσία της, η Μαρινέλλα επιστρέφει δυναμικά αλλά και ανατρεπτικά. Αρχικά πραγματοποιεί μία περιοδεία (άνοιξη 1995) στην Αλβανία μετά από 18 χρόνια και ο κόσμος

κατασυγκινημένος την σιγοντάρει στο "Σύνορα η αγάπη δεν γνωρίζει" και την αποθεώνει.

Η μεγάλη έκπληξη δεν αργεί να έρθει. Η πρώτη εμφάνισή της στο Ηρώδειο πραγματοποιείται με την μουσική παράσταση "Γυναικών Πάθη" σε σκηνοθεσία Σ. Τσακίρη. Η παράσταση δομείται από χορικά του Ευριπίδη που έχουν συνθέσει σύγχρονοι συνθέτες (Κουρουπός, Λεοντής, Κραουνάκης, Χριστοδουλίδης). Η Μαρινέλλα - κορυφαία του χορού και σύγχρονη τραγωδός - πιστοποιεί τον τίτλο που της έδωσε κάποτε ο Α. Μινωτής, αυτόν της "Εκάβης του Ελληνικού τραγουδιού". Η παράσταση με έναν δυναμικό χορό και την Μαρινέλλα να ξαφνιάζει με την δραματικότητα της όλης της παρουσίας - ερμηνείας, κερδίζει το κοινό που βλέπει την Μαρινέλλα να έχει κάνει μια στροφή 180 μοιρών σε σχέση με ό,τι είχε κάνει μέχρι τότε και να κερδίζει το στοίχημα που είχε βάλει η ίδια με τον εαυτό της: πως θα τα καταφέρει... Η παράσταση αυτή απέσπασε ποικίλα σχόλια και ο θεατρολόγος Κ. Γεωργουσόπουλος έγραψε πως ήταν ο καλύτερος χορός των τελευταίων 20 χρόνων!

Ο Β. Δημητρίου γράφει την μουσική και τα τραγούδια για την τηλεοπτική σειρά του Κ. Κουτσομούτη "Πρόβα νυφικού" και καλεί την Μαρινέλλα να τα ερμηνεύσει. Η "Πρόβα νυφικού" είναι και ο τελευταίος της δίσκος στην ΜΙΝΟΣ.

Ακολουθεί μια πλούσια μουσική παράσταση στο REX σε σκηνοθεσία Δ. Παπάζογλου την σεζόν 1995-1996. Η μεγάλη κυρία δίνει ρεσιτάλ ερμηνείας και χορού σε μια από τις ωραιότερες παραστάσεις που έχουν ανέβει στην Αθήνα. Κορυφαία στιγμή η ερμηνεία του τραγουδιού "Άνοιξε πέτρα" με την συνοδεία μόνο κρουστών στο τέλος του α' μέρους.

Το 1997 η Μαρινέλλα συνεργάζεται με τον Σ. Κορκολή στον δίσκο "Για πρώτη φορά" και ανήκει πλέον στην δισκογραφική εταιρεία της BMG. Μαζί θα κάνουν εμφανίσεις στην "Πύλη Αξιού" στην Θεσσαλονίκη όπου και εγκαινίασαν τον καινούριο χώρο διασκέδασης της συμπρωτεύουσας με μια πλούσια μουσική παράσταση.

Η εμφάνιση της κορυφαίας ερμηνεύτριας στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στις 27 Απριλίου 1998 σε μουσική επιμέλεια του Λ. Λιάβα ήταν πραγματικά ένας θρίαμβος. Η φωνή-ψυχή στην ωριμότερη στιγμή της και ο χρόνος "ηττημένος" μπροστά στο

μεγαλείο του ταλέντου αλλά και του μυαλού της. Μοναδική στιγμή η ερμηνεία του τραγουδιού "Έλα γι' απόψε" του Χαιρόπουλου - 'ένα μικρό μονόπρακτο' όπως πετυχημένα χαρακτηρίστηκε - όπου η Μαρινέλλα ξετυλίγει όλες εκείνες τις πτυχές της τέχνης της, που την ανέδειξαν σε κορυφαία ελληνίδα τραγουδίστρια. Το πρόγραμμα της με τίτλο "η Μαρινέλλα τραγουδά και θυμάται" παρουσιάστηκε στο Ηρώδειο καθώς και σε ανοιχτά θέατρα σε όλη την Ελλάδα.

Το 1999 επιστρέφει με έναν καινούριο κύκλο συναυλιών με τίτλο "Με βάρκα το τραγούδι" σε μουσική επιμέλεια Λ. Λιάβα. Η Μαρινέλλα ερμηνεύει για πρώτη φορά ξένα τραγούδια στην μητρική τους γλώσσα από την Κ. Ιταλία, την Ισπανία, τα φάντο της Πορτογαλίας, την Τουρκία αλλά και τραγούδια των Τσιγγάνων. Η παράσταση αυτή παρουσιάστηκε πρώτα στην Θεσσαλονίκη και ακολούθησαν το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, το Ηρώδειο και μια θρυλική εμφάνιση στο Ο.Α.Κ.Α με παρουσία 25.000 ατόμων που αποθέωσαν την ντίβα.

Το 2000 η Μαρινέλλα πρωταγωνιστεί στην σειρά του Κ. Κουτσομούτη "Κι ύστερα ήρθαν οι μέλισσες" υποδύομενη την θιασάρχη ενός μπουλουκιού στα χρόνια του Εμφυλίου. Ο Σ. Κραουνάκης υπογράφει τα τραγούδια της σειράς και η Μαρινέλλα γυρνά πολύ πίσω, στις θεατρικές της καταβολές και ερμηνεύει με πάθος και νοσταλγία.

Τον Μάρτιο του 2001 τραγουδά για φιλανθρωπικό σκοπό στο "Intercontinental" σε κλειστό κύκλο καλεσμένων.

Τον Μάιο του 2002 συμμετέχει στην επέτειο των 50 χρόνων μουσικής του Μ. Πλέσσα στο Ηρώδειο, ερμηνεύοντας μοναδικά μεγάλα τραγούδια του συνθέτη μαζί με τον Δ. Μητροπάνο και την Ε. Αρβανιτάκη.

Τον Νοέμβριο πραγματοποιεί κοινές εμφανίσεις με τον Γ. Νταλάρα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. "Μαζί" βρίσκονται μετά από 30 χρόνια και ενώνουν τις φωνές τους σε μεγάλα τραγούδια. Η Μαρινέλλα φανερά ανανεωμένη κερδίζει τους κριτικούς και το κοινό με την άφθαρτη φωνή-φαινόμενο- αλλά και την κομψότατη εμφάνιση της.

Το 2003 πραγματοποιούν "μαζί" μια περιοδεία σε Ελλάδα και εξωτερικό με τεράστια αποδοχή του κοινού και πολύ καλές κριτικές. Οι NEW YORK TIMES έγραψαν για την Μαρινέλλα: "Γήινη φωνή με μεγάλη γκάμα που συναρπάζει και εκφραστικότητα που ταιριάζει σε ντίβες του θεάτρου..."

Το 2004 κυκλοφορεί την καινούρια δισκογραφική της δουλειά με τίτλο "Άμμος ήτανε" σε μουσική Ν. Αντύπα και στίχους της Λ. Νικολακοπούλου και πραγματοποιεί καλοκαιρινή περιοδεία σε όλη την Ελλάδα με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Επίσης ανεβάζει την μουσική παράσταση "Φωνή από φως" στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών σε σκηνοθεσία Στ. Φασουλή και χορογραφίες του Δ. Παπάζογλου με μεγάλη αποδοχή του κοινού. Μία από τις χαρακτηριστικές στιγμές της παράστασης η εισαγωγή του δεύτερου μέρους της, όπου η Μαρινέλλα τραγουδάει ένα tango που της έγραψαν ο Ν. Αντύπας και η Λ. Νικολακοπούλου κατεβαίνοντας μια σκάλα που περιτριγυρίζεται μόνο από κόκκινο βελούδο που καλύπτει όλη την σκηνή...

Η εμφάνιση της στην τελετή λήξης των ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας είναι υπέροχη και μεγαλοπρεπής. Ο ξένος τύπος μιλά για την "ξανθιά ντίβα" και η εθνική

τηλεόραση της Κίνας την παρουσιάζει ως "σύμβολο της Τελετής Λήξης".

Το καλοκαίρι του 2005 συμμετέχει στη συναυλία - αφιέρωμα στη μεγάλη ερμηνεύτρια Β. Μοσχολιού μαζί με κορυφαίες ερμηνεύτριες όπως η Χ. Αλεξίου, η Δ. Γαλάνη, η Τ. Τσανακλίδου, η Γλυκερία, η Ε. Αρβανιτάκη...

Στα τέλη του 2005 κυκλοφορεί την νέα δουλειά της με τίτλο "Τίποτα δε γίνεται τυχαία" σε μουσική και στίχους του Γ. Θεοφάνους που γνωρίζει επιτυχία και γίνεται χρυσός.

Με ένα εκπληκτικό σύγχρονο ταγκό με τίτλο "Άναψε φώτα" που της έγραψε ο Γ. Θεοφάνους θα ανοίξει τις δύο καλοκαιρινές της συναυλίες στο Ηρώδειο (2006) που έγιναν για φιλανθρωπικό σκοπό (σύλλογος ΕΛΠΙΔΑ).

Τον Ιούνιο συμμετέχει στο αφιέρωμα για το στιχουργικό έργο του Λ. Παπαδόπουλου στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και αποθεώνεται μαζί με σημαντικούς τραγουδιστές όπως ο Γ. Νταλάρας, η Γλυκερία κ.α

Τον Νοέμβριο επιστρέφει μετά από 10 χρόνια στην νύχτα και εμφανίζεται στο "Αθηνών Αρένα" μαζί με τον Α. Ρέμο. Είναι το γεγονός του χειμώνα αφού η επιστροφή της -"έτσι ξαφνικά"- στην νυχτερινή διασκέδαση στέφεται με απόλυτη επιτυχία. Στο τέλος του προγράμματος της το κοινό σηκώνεται και την χειροκροτά όρθιο-πράγμα πρωτόγνωρο για τέτοιου είδους χώρους διασκέδασης και ψυχαγωγίας. Η συμπλήρωση 50 χρόνων στο τραγούδι την βρίσκει στο απόγειο της καριέρας της και της προσδίδει καλλιτεχνικές διαστάσεις που πλέον ξεπερνούν κάθε προηγούμενο...

Σοφία Βέμπο

<http://el.wikipedia.org/wiki/>

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

Η **Σοφία Βέμπο** (Καλλίπολη Ανατολικής Θράκης, 1910 – Αθήνα, 11 Μαρτίου 1978) ήταν κορυφαία Ελληνίδα ερμηνεύτρια και ηθοποιός της οποίας η καλλιτεχνική πορεία εκτείνεται από το Μεσοπόλεμο έως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια και τη δεκαετία του '50. Χαρακτηρίστηκε "Τραγουδίστρια της Νίκης" εξ αιτίας των εθνικών τραγουδιών που ερμήνευσε κατά τη διάρκεια του Ελληνο-ιταλικού πολέμου του 1940.

Το πραγματικό της όνομα ήταν **Έφη Μπέμπο** και γεννήθηκε στην Καλλίπολη της Ανατολικής Θράκης στα 1910, αλλά μετά τη Μικρασιατική καταστροφή βρέθηκε στην Τσαριτσάνη, όπου ο πατέρας της δούλευε ως καπνεργάτης, και κατόπιν στο Βόλο.

Ξεκίνησε την καλλιτεχνική της πορεία σε ζαχαροπλαστείο της Θεσσαλονίκης τη δεκαετία του '30. Το χειμώνα του 1933 προσελήφθη από το θεατρικό επιχειρηματία Φώτη Σαμαρτζή στο θέατρο "Κεντρικόν" προκειμένου να συμμετάσχει στην επιθεώρηση "Παπαγάλος 1933". Άρχισε να ηχογραφεί στη δισκογραφική εταιρεία "Κολούμπια" ερωτικά τραγούδια της εποχής και γρήγορα καταξιώθηκε λόγω της ιδιαίτερης μπάσας φωνής της. Συμμετέχει επίσης σε ελληνικές ταινίες όπως η "Προσφυγοπούλα" το 1938.

Η έκρηξη στην καριέρα της ήρθε με την κήρυξη του πολέμου στις 28 Οκτωβρίου 1940. Τότε όλες οι επιθεωρήσεις προσαρμόζουν το θέμα τους στην πολεμική επικαιρότητα και τα τραγούδια επανεγράφονται με πατριωτικούς στίχους. Η Βέμπο

τραγουδά σατιρικά και πολεμικά τραγούδια και η φωνή της γίνεται η εθνική φωνή που εμπνυχώνει τους Έλληνες στρατιώτες στο μέτωπο και συγκλονίζει το πανελλήνιο. Την ίδια εποχή σε μία συμβολική πράξη προσφέρει στο Ελληνικό Ναυτικό 2000 χρυσές λίρες. Με την είσοδο των ναζιστικών στρατευμάτων στην Αθήνα φυγαδεύεται στη Μέση Ανατολή όπου συνεχίζει να τραγουδά για τα εκεί ελληνικά και συμμαχικά στρατεύματα.

Το 1949 απέκτησε δική της θεατρική στέγη στο Μεταξουργείο ,το "Θέατρον Βέμπο". Μετά από μακροχρόνιο δεσμό με το Μίμη Τραϊφόρο παντρεύτηκαν τελικά το 1957, ένας δεσμός πολυκύμαντος που διήρκεσε μέχρι το θάνατό της και υπήρξε καταλυτικός για την μεγάλη ερμηνεύτρια. Στα μέσα της δεκαετίας του '60 αραιώνει τις θεατρικές εμφανίσεις της, τις οποίες σταματά οριστικά στις αρχές της επόμενης δεκαετίας. Τη βραδιά του "Πολυτεχνείου" η Βέμπο ανοίγει το σπίτι της και κρύβει φοιτητές τους οποίους αρνείται να παραδώσει όταν η ασφάλεια χτυπά την πόρτα της. Τελικά πεθαίνει στις 11 Μαρτίου του 1978 και η κηδεία της μετατρέπεται σε ένα πάνδημο συλλαλητήριο. Η "Τραγουδίστρια της Νίκης" αποθεώνεται εκείνη τη μέρα από τον ελληνικό λαό που τη θεωρούσε ηρωίδα του.

Χαρακτηριστικές ερμηνείες

- Αγάπη μου η ώρα φτάνει
- Άνθρωπός μου
- Απόψε σε θυμάμαι
- Ας ήταν για λίγο για λίγα λεπτά
- Αφήστε με να πιώ
- Αχ να γύριζαν τα χρόνια τα παλιά
- Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του
- Βιολιστή τσιγγάνε
- Δεν είν' αυτή ζωή δεν είναι
- Δεν έχεις τίποτα μα έχεις κάτι
- Δεν κλαίω πια
- Δεν ξέρω τι κρύβει η καρδιά σου
- Ειρήνη
- Ζεχρά
- Θα καθόμουνα πλάι σου
- Θέλω να μπορούσε να γίνει
- Καινούργια τώρα ζωή
- Καλό σου ταξίδι
- Κάνε κουράγιο Ελλάδα μου
- Κάποιο μυστικό
- Κάποιος κάπου κάποτε
- Κάτι με τραβά κοντά σου
- Κι αν μ' αγαπάς μη μου το πης
- Κλαις
- Κορόιδο Μουσολίνι
- Κρασί
- Λόντρα, Παρίσι, Νιού Γιόρκ
- Μ' αρέσει
- Μαριτάνα
- Μάρω, Μάρω

- Μη φύγεις ξανά
- Μονά ζυγά
- Να γιατί ακόμα σ' αγαπώ
- Να η Αθήνα
- Να με παίρνανε τα σύννεφα
- Να μην έφευγα ξανά
- Νάνι-νάνι
- Ο Γιάννος κι η Παγώνα
- Ομόνοια Πλάς
- Όπου κι' αν πας θα θυμάσαι
- Όταν γυρίζουν τα χελιδόνια
- Παιδιά της Ελλάδος
- Πάντα μαζί
- Παρελθόν
- Πόσο λυπάμαι
- Ποτέ δεν θα στο πώ
- Ραντεβού στην Αθήνα
- Σ' αγαπώ γιατί είσαι ο μόνος
- Σ' αγαπώ και μ' αρέσει η ζωή
- Σβήσε το φώς και γεμάτη γαλήνη
- Σουβενίρ ντ' Ατέν
- Σπανιόλικο τραγούδι
- Στην ακρογιαλιά
- Στον πόλεμο βγαίνει ο Ιταλός
- Συγγνώμη σου ζητώ, συγχώρεσέ με
- Ταμπακιέρα
- Το καινούργιο φεγγάρι
- Το πρωί με ξυπνάς με φιλιά
- Το φεγγάρι είναι κόκκινο
- Φεριχά
- Χειμώνας
- Χωριάτα
- Ψεύτικα βγήκανε όσα ονειρεύτηκα

Σωτηρία Μπέλλου - Ένας μάγκας με φουστάνια

Δημοσιεύθηκε στις **21 Μαρτίου 2006**

Πηγή: <http://www.musicheaven.gr>

Η **Σωτηρία Μπέλλου** γεννήθηκε στα Χάλια στις 22 Αυγούστου 1921. Η Σωτηρία (μεγαλύτερη από το άλλα τέσσερα αδέρφια της) πήρε το όνομα του αγαπημένου της παππού, Σωτήρη Παπασωτηρίου, που ήταν παπάς στο Σχηματάρι και της είχε πολύ μεγάλη αδυναμία... Από μικρό κοριτσάκι την έπαιρνε κοντά του στην εκκλησία. Εκείνη άρχισε να επηρεάζεται από τα τροπάρια και έψελνε μόλις «κατάλαβε» τον εαυτό της.

Έτσι άρχισε να «ζυμώνεται» με τους **εκκλησιαστικούς ήχους** και τη **βυζαντινή μουσική**...

ΣΠΟΥΔΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΨΑΛΤΗΡΙ

Με τα εκκλησιαστικά η μικρή Σωτηρία είχε αποκτήσει ένα μεγάλο πάθος πριν ακόμη τελειώσει το δημοτικό σχολείο. Μπαινόβγαине στο Ιερό, έψελνε στο αριστερό ψαλτήρι και χτυπούσε την καμπάνα για τον εσπερινό. Όταν έγινε δέκα χρόνων, έφυγε από τον παππού της και πήγε μέσα στη Χαλκίδα όπου έμεναν οι γονείς της και τα μικρότερα αδέρφια της. Ο πατέρας της ήταν από τους πλέον εύπορους κατοίκους της πόλης γιατί διατηρούσε το μεγαλύτερο και το καλύτερο κατάστημα τροφίμων στην πολυσύχναστη οδό Αβάντων.

Τις εφημερίδες που έπαιρνε ο Κυριάκος Μπέλλος, η μικρή Σωτηρία της «ξεκοκάλιζε» μετά τα μαθήματά της. Μια μέρα είπε στον πατέρα της: «Μπαμπά, θέλω να με πας

στον κινηματογράφο να δω την "Προσφυγοπούλα" γιατί πρωταγωνιστεί η Βέμπο που μου αρέσει πολύ». Έγινε το χατίρι της, είδε τη Βέμπο στο σινεμά και ύστερα άρχισε να τη μιμείται. Πήγαινε κάθε μέρα μπροστά στον καθρέφτη του σπιτιού της κι έκανε σκέρτσα και κινήσεις όπως η Βέμπο στην οθόνη. Παρά τις συστάσεις της μάνας της, η Σωτηρία συνέχιζε το βιολί της ώσπου έφαγε το ξύλο της χρονιάς της.

Η Ελένη Μπέλλου, γνήσια Αρβανίτισσα, δεν ήθελε ποτέ να δει τη μεγαλοκόρη της τραγουδίστρια. Η Σωτηρία (αρβανίτικο κεφάλι κι αυτή) εγκατέλειψε το σπίτι της. Έφυγε από τη Χαλκίδα, για την Αθήνα, όπου αρχίζουν οι πρώτες μεγάλες δυσκολίες για ένα κορίτσι που ζει πλέον μόνο του στην πρωτεύουσα της χώρας. Ήταν αρχές της ναζιστικής κατοχής. Το αρβανίτικο πείσμα να εγκαταλείψει το σπίτι της, τους γονείς στη Χαλκίδα, την οδήγησε σε μεγάλες περιπέτειες.

Η ΒΙΤΡΙΟΛΙΣΤΡΙΑ

Στην απειρία της, γνωρίσθηκε στη Χαλκίδα, στα 17 της χρόνια, το 1938 με έναν άνδρα που την κορτάριζε συνεχώς όταν την έβλεπε στο μαγαζί του πατέρα της. Το επάγγελμά του ήταν ελεγκτής στα λεωφορεία. Ο Βαγγέλης Τριμούρας (πέθανε πέρυσι 85 ετών στην Αθήνα κι άφησε έναν γιο από τη δεύτερη γυναίκα του).

Οι γονείς της την είχαν προειδοποιήσει να προσέξει αυτή τη γνωριμία της. Εκείνη δεν τους άκουσε και παντρεύτηκε. Έζησε μαζί του έξι μήνες. Εκείνος, όμως, έκανε άστατη ζωή. Γύριζε με άλλες κι όταν γυρνούσε σπίτι, την έδερνε. Άρχισαν οι καβγάδες. Η Σωτηρία δεν σήκωνε από τότε φοβέρες και ζοριλίκια. Κάποια στιγμή πάνω σ' έναν από τους πολλούς καβγάδες τού 'ριξε βιτριόλι στο πρόσωπο. Συνελήφθη και καταδικάσθηκε σε φυλάκιση τριών χρόνων και έξι μηνών. Έμεινε υπόδικη 3 μήνες στη Χαλκίδα, ενώ ένα μήνα κάθισε στις φυλακές «Αβέρωφ» στην Αθήνα.

Στο Εφετείο μειώθηκε η ποινή της στους έξι μήνες. Πλήρωσε και βγήκε από τη φυλακή. Ξαναγύρισε στη Χαλκίδα και με το που έφτασε στο σπίτι της, άρχισε η γκρίνια και το ξύλο. Την έδερναν όλοι. Γονείς κι αδέρφια. Θεωρούσαν ότι τους ντρόπιασε όλους στην οικογένεια. Τη φώναζαν χωρισμένη, βιτριολίστρια,

φυλακισμένη. Η ζωή της πραγματικό μαρτύριο. Δεν άντεχε άλλο. Ήταν πρωί της 28ης Οκτωβρίου 1940, όταν αποχαιρετούσε τη Χαλκίδα κι έμπαινε στην «πόστα», το τρένο που θα τη μετέφερε στην Αθήνα. Οι σειρήνες ηχούσαν. Ανατριχίλα, γενική αναστάτωση. Πόλεμος. Η Σωτηρία στα ίδια βαγόνια με τους φαντάρους. Όταν κατέβηκε στο σταθμό Λαρίσης, κάποιος της έδωσε μια κουραμάνα. Νέος Γολγοθάς, στην Αθήνα, αρχίζει μες στου πολέμου τη φωτιά για το πλουσιοκόριτσο του Μπέλλου από τη Χαλκίδα.

ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ

Η οικογένεια της Σωτηρίας χάνει τα ίχνη της. Κανείς δεν ήξερε για την τύχη της. Μετά επτά ολόκληρα χρόνια, την εντοπίζουν να τραγουδά πλάι στον Βασίλη Τσιτσάνη στο κέντρο «Τζίμης ο Χοντρός» στην Αχαρνών.

Στην Κατοχή, όμως, η Μπέλλου δεν πάλεψε μονάχα για να ζήσει, να βρει το δρόμο της στην Αθήνα. Πάλεψε και κατά των Γερμανών κατακτητών και των ντόπιων συνεργατών τους.

Οργανώθηκε στις γραμμές του ΕΑΜ. Κινδύνευσε πολλές φορές. Οι Γερμανοί την έπιασαν, τη βασάνισαν, την έκλεισαν φυλακή. Στον εμφύλιο συνελήφθη και πάλι από τους «ισχυρούς» κρατούντες και ξανακλείστηκε φυλακή. Κρατήθηκε μαζί με άλλους ομοϊδεάτες της σε ένα υπόγειο καμπαρέ της οδού Βουκουρεστίου, το «Κιτ-Κατ». Όταν αφέθηκε ελεύθερη, πήγε κι έπιασε δουλειά στου «Τζίμη του Χοντρού» με τον Τσιτσάνη. Είχε όμως μια άσχημη περιπέτεια.

Ένα βράδυ που τραγουδούσε, μπήκε στο μαγαζί μια παρέα από Χίτες. Της κρατούσαν γινάτι από τα Δεκεμβριανά το 1944, όπου η Μπέλλου είχε λάβει μέρος στις μάχες σαν αγωνίστρια του ΕΛΑΣ. Ένας από τους Χίτες ανέβηκε στο πάλκο και της ζήτησε να τραγουδήσει «Του αητού ο γιος». Εκείνη αρνήθηκε και τότε μαζεύτηκαν όλοι της παρέας και την τσάκισαν στο ξύλο. Κι όμως η Μπέλλου γι' αυτό το περιστατικό είχε ένα παράπονο, μια πικρία που ανέφερε σ' όλη της τη ζωή. Δεν περίμενε την ώρα που την χτυπούσαν έξι Χίτες μαζί να μη σηκωθούν από τις καρέκλες τους δύο άνδρες να αντισταθούν σ' αυτή την πρόκληση. Οι τρομοκράτες που έκαναν άνω κάτω το μαγαζί φώναζαν στην Σωτηρία: «Πες του αητού το γιο, γιατί θα σε καθαρίσω Βουλγάρα».

Ήταν Δεκέμβρης του 1948. Η τραγουδίστρια έφυγε από τον «Τζίμη τον Χοντρό» και πήγε σε ένα μαγαζί και εργάστηκε μαζί με τον Μάρκο Βαμβακάρη. Ήταν το κέντρο «Παναγάκη» στην οδό Παρασίου.

Η ΚΑΤΑΞΙΩΣΗ

Η ζωή της Μπέλλου από το 1940 έως το 1946, τότε δηλαδή που μπαίνει πλέον επίσημα στον χώρο και τον κόσμο του ρεμπέτικου, είναι μια περιπέτεια, ένα θρίλερ. Οι δραματικές στιγμές που πέρασε στην Αθήνα και έχει περιγράψει η ίδια, θυμίζουν κινηματογραφική ταινία. Έκανε πολλές δουλειές για να επιβιώσει. Δούλεψε σε εστιατόριο λαντζιέρα. Νύχτες ολόκληρες έπλενε πιάτα. Πουλούσε τσιγάρα με τον ταβλά και παστέλια. Έκανε τον αχθοφόρο σε σταθμούς τρένων και λεωφορείων. Με ένα καρότσι έπαιρνε τα ταγάρια, τα καλάθια και τις βαλίτσες των επαρχιωτών και τα ξεφόρτωνε στην Ομόνοια. Τις νύχτες κοιμόταν μέσα στα βαγόνια. Με τα χαρτζιλίκια που μάζευε από όλες αυτές τις δουλειές, αγόρασε παπούτσια και κουβέρτες, νοίκιασε μια κάμαρα - σπίτι στο Περιστερι, κι αγόρασε μια κιθάρα, που ήταν το μεγάλο της όνειρο. Στερήθηκε πολλά αγαθά τόσα χρόνια, αλλά με το αρβανίτικο πείσμα που τη διέκρινε και τη σιδερένια θέληση που είχε πέτυχε τον στόχο της. Να γίνει τραγουδίστρια.

Με τον Μιχάλη Γενίτσαρη το 1948

Ένα βράδυ του Μάη του 1945 κατέβαινε την Ιπποκράτους. Είχε πάει να συναντήσει κάποιες κοπέλες, που ήταν συγγενείς της, στην οδό Διγενή Ακρίτα. Κοντά στην πλατεία Εξαρχείων, είδε μια ταβέρνα και μπήκε μέσα. Κάθισε σ' ένα τραπέζι στην αυλή και παρήγγειλε κάτι να φάει. Ο ιδιοκτήτης του μαγαζιού, Κρητικός την καταγωγή, και μερικοί θαμώνες κοίταζαν επίμονα τη Σωτηρία. Τόσο όμορφη κοπέλα, ίδια κούκλα, μόνη της τέτοια ώρα; Εκείνη απτόητη. Καθώς περίμενε την παραγγελία, το μάτι της έπεσε πάνω σε μια κιθάρα. Ρώτησε ευγενικά τον ταβερνιάρη αν μπορεί να παίξει, πήρε θετική απάντηση και άρχισε να παίζει και να τραγουδά ένα παλιό τραγούδι της Σοφίας Βέμπο «Τι έχεις κι όλο κλαις και δεν μου το λες». Δεν σταμάτησε όμως στο ένα τραγούδι. Είπε και δεύτερο: «Αντιλαλούνε οι φυλακές τ' Ανάπλι κι ο Γεντί Κουλές». Στην απέναντι γωνιά, άκουγε με πολλή προσοχή την κοπέλα με την κιθάρα, ένας 45άρης καλοντυμένος, με ψαρά μαλλιά, χωρίς να πει κουβέντα. Το επόμενο βράδυ η Μπέλλου ξαναπήγε στο μαγαζί, έπαιξε και τραγούδησε. Στην ταβέρνα, παρ' ότι ήταν λαϊκή, πήγαιναν πολλοί κοσμικοί. Ανάμεσά τους και ο θεατρικός συγγραφέας Κίμων Καπετανάκης, ο οποίος δύο βράδια αργότερα, πήγε με τον Βασίλη Τσισάνη εκεί. Στο φουλ της επιτυχίας του ο βάρδος του ρεμπέτικου, ο οποίος ενθουσιάστηκε από τη φωνή της Μπέλλου, αλλά και από τη δεξιοτεχνία της στην κιθάρα. Τα είπαν οι δυο τους και συμφώνησαν να μπουν στο στούντιο. Η Σωτηρία δεν μπορούσε να πιστέψει ότι της δινόταν μια τέτοια μεγάλη ευκαιρία. Η ευκαιρία της ζωής της που την οδήγησε στη μεγάλη λεωφόρο του ρεμπέτικου και στη συνέχεια του, που ήταν το αυθεντικό λαϊκό τραγούδι με κοινωνικό χαρακτήρα.

1959, με τον Μάρκο Βαμβακάρη και τον Στράτο Παγιουμτζή

Στα χρόνια της πολυτάραχης ιστορίας στο ελληνικό τραγούδι, η Μπέλλου έκανε πολύ μεγάλες επιτυχίες σε τραγούδια των πιο γνωστών λαϊκών συνθετών: «Συνεφιασμένη Κυριακή», «Καβουράκια», «Όταν πίνεις στην ταβέρνα», «Κάνε λιγάκι υπομονή» του Τσιτσάνη, «Γύρνα στη ζωή την πρώτη» «Κάνε κουράγιο καρδιά μου» (Παπαϊωάννου), «Ο ναύτης» «Το σβηστό φανάρι» (Μητσάκη), «Είπα να σβήσω τα παλιά» (Καλδάρα), «ανοίξε, άνοιξε» (Παπαϊωάννου). Από το '41 ως το '76 τραγούδησε αδιάκοπα όλους σχεδόν τους λαϊκούς συνθέτες, ενώ από τότε μέχρι πριν από πέντε χρόνια τάραξε πάλι τα νερά, με πρωτοποριακές συνεργασίας που έκανε με έντεχνους και γενικά σύγχρονους συνθέτες: Μούτσης (Το φράγμα), Σαββόπουλος (Το βαρύ ζεϊμπέκικο), Ανδριόπουλος (Λαϊκά προάστια), Κουνάδης (Δεν περισσεύει υπομονή), Ανδριόπουλος, Λάγιος (Λαός) κ.ά. Παράλληλα, προχώρησε και σε επανεκτελέσεις παλιών λαϊκών και ρεμπέτικων τραγουδιών, από τα οποία την αγάπησε η νέα γενιά και τη στήριξε στις αδιάκοπες εμφανίσεις της στα λαϊκά κέντρα, στις μπουάτ της Πλάκας καθώς και σε μεγάλες συναυλιακές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Με το Βασίλη Τσιτσάνη στο "Χάραμα", το 1974

Στο λαϊκό πάλκο, σε όλη της την πορεία στο τραγούδι, είχε πολύ έντονη παρουσία στα πιο διάσημα μαγαζιά της περιοχής Αθηνών: «Νήσος Ύδρα» του Αλάογλου στο Περιστερί, «Ροσινιόλ» στα Σεπόλια, «Τζίμης ο Χοντρός» (Αχαρνών), «Τριάνα» και «Λουζιτάνια» (λεωφόρος Συγγρού), «Φαληρικό» (Τζιτζιφιές), «Καλαματιανός» (Τζιτζιφιές), «Μάριος» (Ιωνος). Ξεχωριστή ιστορία έγραψε μαζί με Τσιτσάνη - Παπαϊωάννου, στην Καισαριανή, στο «Σκοπευτήριο» και στο «Χάραμα», για 10 χρόνια, ενώ με τους δύο τελευταίους εμφανίστηκε για μεγάλα διαστήματα στο

«Όνειρο» και στο «Πρόσωπο» της Εθνικής οδού. Σημαντική παρουσία είχε στη δεκαετία του 1980, στον «Δία» της πλατείας Αττικής.

Έδωσε δεκάδες συναυλίες σε πολιτιστικές εκδηλώσεις. Η Μπέλλου υπήρξε ειλικρινής και γνήσια σαν καλλιτέχνις και σαν άνθρωπος. Βοήθησε όσο μπορούσε πολλούς νέους συναδέλφους της να σταθούν στο τραγούδι. Αγαπήθηκε από τον κόσμο του λαϊκού τραγουδιού και όχι μόνο. Προσωπικότητες του διεθνούς τζετ σετ, αλλά και Έλληνες πνευματικοί άνθρωποι θαύμασαν, λάτρεψαν και αποθέωσαν την Μπέλλου στα λαϊκά κέντρα όπου εμφανίσθηκε τα τελευταία χρόνια κυρίως.

*Τα στοιχεία προέρχονται από την ειδική έκδοση του περιοδικού *Echo & Artist* για την Σωτηρία Μπέλου, καθώς και από την ιστοσελίδα [rebetiko on-line](#).*